

KUR'AN'IN GÜVENİLİR (DOĞRU VE KORUNMUŞ) KAYNAK OLMASI

Turgut ÇİFTÇİ¹

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....	1
A - DOĞRULUK.....	2
1) KUR'AN'IN DOĞRULUĞUNA, AKLINLA VE VİCDANINLA KENDİN KARAR VER.....	2
2) KUR'AN'IN DOĞRULUĞUNA EMPATİ KURARAK (EVRENSEL DÜŞÜNEREK) KARAR VER.....	4
3) KUR'AN'IN DOĞRULUĞU HAKKINDA MANTIK (ÇELİŞMEZLİK) İLKELERİNİ İŞLET.....	5
4) KUR'AN'IN İÇERDİĞİ ANA MESAJ (TEMEL HÜKÜMLER), EVRENSEL AHLAKİ ERDEMLERDİR	9
5) KUR'AN, NESNEL GERÇEKLERLE ÇELİŞMEZ.....	10
6) KUR'AN'DAKİ GERÇEKLER, FARKLI DİN MENSUPLARI TARAFINDAN DA KABUL EDİLİR.....	10
7) KUR'AN'DAKİ GERÇEKLERİ REDDEDENLERİN DAHA DOĞRU TEZ VEYA ARGÜMAN GETİRMELERİ GEREKİR.....	10
B – KORUNMUŞLUK.....	11
1) KUR'AN, DÜNYA ÇAPINDA KULLANILAN ORTAK METİNDİR.....	11
2) KUR'AN NÜSHALARININ KORUNMASIYLA İLGİLİ TARİHSEL GÖSTERGELER.....	11
A) YAZIM MALZEMELERİ.....	11
YAZIM MALZEMELERİ VE PEYGAMBERLER.....	15
B) ALLAH NEYİ KORUYACAĞINI VAAT ETTİ?.....	15
MÜSLÜMANLARIN GÜÇLÜ MEDENİYET KURMALARI (630 – 1600).....	19
C) KUR'AN'IN TÜMÜNÜN EZBERLENMESİ.....	19
D) KUR'AN'IN YAZIYA GEÇİRİLMESİ.....	19
E) EN ESKİ KUR'AN NÜSHALARI.....	20
F) GÜNÜMÜZDEKİ KUR'AN NÜSHALARI.....	21
3) KUR'AN'IN BİLİMSEL VERİLERLE UYUMLULUĞU.....	24
4) KUR'AN'DA MATEMATİKSEL OLAĞANÜSTÜ GÖSTERGELER.....	25
a) Kur'an Kelimelerinin Tekrarındaki Uyumluluk.....	25
b) Kur'an'da Olağanüstü Bir Gösterge: 19 Rakamı.....	26
SON SÖZ.....	28

GİRİŞ

Bir iddianın, bir paradigmanın, bir düşüncenin, bir inancın, bir sistemin veya bir kitabın doğru olup olmadığının tespiti kuşkusuz çok önemli bir konudur. Kağıdın veya kullanılan malzemenin orijinalitesini (kaynağını) karbon veya başka testlerle ortaya çıkarabilirsiniz. Ancak içindeki bilgilerin doğruluğunu ve kalitesini karbonla test edemezsiniz.

Eserin, aslına sadık kalarak içindeki bilgilerin bizlere olduğu gibi ulaşmış olması; onun bozulmadığını, korunmuş olduğunu, sıhhatini ve otantikliğini ortaya koyar. İçindeki mesajın, bilgilerin ve verilerin doğruluğu ve güvenilirliği için birtakım ilkeler ve kriterler gereklidir.

Eserlerin, gerek korunmuşluğuna, gerekse de doğru ve güvenilirliğine dair herkesçe kabul

¹ Eğitimci - Araştırmacı

edilebilir birtakım kriterlerin olması tabiidir.

A - DOĞRULUK

1) KUR'AN'IN DOĞRULUĞUNA, AKLINLA VE VİCDANINLA KENDİN KARAR VER

Öncelikle ortak akla işaret eden 'aklın yolu birdir' özdeyişinden yola çıkarak şu gerçeği görmemiz gerekir.

Eğer bir metni okuyor, bir iddiayı dinliyor, bir eseri inceliyorsak öncelikle kendi aklımızla ve kendi vicdanımızla onun doğru olup olamayacağına kendimiz karar verebilmeliyiz. Diyelim ki bir konuşmacıyı dinlediniz, çok etkileyici ve taraftar toplayıcı bir konuşma... Birilerinden o konuşmanın doğruluğunu ispatlamasını mı istersiniz? Diyelim ki bir kitap okudunuz, binlerce, milyonlarca insan tarafından okunan bir kitap... Birilerinden o kitabın doğruluğunu kanıtlamasını beklersiniz? Diyelim ki bir eser gördünüz, binlerce, milyonlarca ziyaretçisi olan bir eser... Birilerinden onun güzelliğini, anlam ve önemini doğrulamalarını mı düşünüyorsunuz?

Gerçek şudur ki tüm gözlemlerimizde kendi kararımızı kendimiz veririz. Belki takıldığımız noktaları bilen biriyle konuşmak isteriz. Belki onların çürütülmesi için değil bize karışık ve tuhaf gelen kısımların açıklanmasını ve aydınlatılmasını bekleriz.

Kur'an, hüküm bildirmeyen (**İhbâri**: Doğru veya yanlış yargı içeren haber ifadeleri) ve hüküm (**İnşâî**: İstek (emir ve nehiy), soru, dilek (temenni) ifadeleri) bildiren ifadelerden oluşan bir kitaptır. Din, genel olarak hüküm bildiren (muhkem) ayetlerde dile getirilmiştir. Ondaki hüküm bildiren ifadeler Mantık bilimi açısından önermeler olarak nitelenir. Kur'an'ın doğruluğu konusunda endişeleri olanlar, ondaki önermelerle ilgili olmalıdırlar.

*"Önerme iki veya daha fazla terimle yapılmış bir isteği (inşâî) değil de, bir durumu bildiren (ihbâri) bir iddia veya hükümdür. Soru, dilek, emir ve dua şeklindeki ifadeler inşâî, bir bildiri şeklinde gelenler ise ihbâridir. Örneğin; "Benimle gelir misin?" bir soru cümlesi, "Paltonu giy!" bir emir, "İnsan, keşke aklını kullansaydı" bir temenni, "Allah'ım, aklımı koru" bir dua cümlesidir ve inşâîdir. Ancak "İnsan ölümlüdür" cümlesi bir bildiridir ve ihbâridir. Yalnızca inşâî olan ifadeler önerme niteliği taşımaktadır. Buradan her önermenin bir cümle olmasına karşılık her cümlenin bir önerme olmayacağı anlaşılır."*²

Kur'an'ın doğru olup olmadığına karar verirken kişi, onun içerdiği mesajı (önermeleri) incelemeli ve aklını kullanmalıdır. Akıl yürütme, en az iki önerme arasında yapılır. Bunlardan birisi öncül bilgidir. Akıl yürütürken önümüze çıkan önermeleri önceki (öncül) bilgilerimizle test eder ve buradan bir sonuç çıkarmak isteriz. Bu durumda karşılaştığımız önermeler sayesinde önceki bilgilerimizde birtakım değişikliğe gidebiliriz veya bu önermelerin önceki bilgilerimize uygunluğunu denetleriz.

*"Akıl yürütme, en az iki düşünce, en az iki önerme arasında, bu düşüncelerden ve önermelerden birini öbürünün kanıtlayıcı olarak ele alıp buradan bir sonuç çıkarma işlemidir."*³

*"Akıl yürütme, zihnin bilinenlerden hareketle bilinmeyenlere ulaşma faaliyetidir. Bir başka ifade ile akıl yürütme, "en az iki düşünce arasında, bu düşüncelerden birinin, diğerinin kanıtlayıcı olarak ele alınıp buradan bir sonuca ulaşmasıdır."*⁴

² Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 102 ("Önerme, doğru ya da yanlış olabilen her yargıyı anlatan sözdür." Hançerlioğlu, Felsefe Sözlüğü, 299; Timuçin, Felsefe Sözlüğü, 235; "Önerme, yargının sözlerle dile gelişi; doğru ya da yanlış olabilen anlatımdır." Akarsu, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 141; "Mantıkta bir yargı bildiren, yani doğru veya yanlış olabilen cümle türü önerme adını alır." Doğan Özlem, Mantık, s.30)

³ Doğan Özlem, Mantık, s.30; **Usavurma**, bilinen ya da doğru olarak kabul edilen belli önermelerden başka önermeler çıkarma. Akarsu, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 184; **Akıl yürütme**, zihnin, verilen ve bilinenlerden yola çıkarak bilinmeyenleri elde etme faaliyetidir. Fikirler arasında ilişki kurmaya hüküm denildiği gibi, hükümler arasında ilişki kurarak, yeni bir hüküm elde etmeye de akıl yürütme (istidlal) denilir... Zihnin akıl yürütme faaliyetinde bulunması, âdeta, bir yere çıkmak veya inmek için merdiven kullanmaya, yahut bir suyun karşı kıyısına geçmek için köprü kurmaya benzer. "O halde", "öyle ise" ise, "demek ki", "çünkü", "zira" gibi sözcüklerin geçtiği yerde bir akıl yürütme var demektir. Bunlardan ilk üçü sonucu, "çünkü" ve "zira" gibi öncül ve gerekçeleri sunmaktadırlar. Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 135

⁴ Çapak, Anahatlarıyla Mantık, 151

“Akıl yürütme, zihnin, hazır ya da verilmiş bazı bilgi ya da önermelerden hareketle, verilmiş olmayan başka bir şeyi, belli bir sonuç olarak çıkardığı işlem. Öncül olarak alınan önermelerden mantıksal çıkarım kurallarına uygun bir tarzda sonuç çıkarma işlemidir.”⁵

Kur'an'daki önermeleri (hükümleri, buyrukları, ahlaki önerileri) inceleyen bir akıl, önceki bilgilerini dikkate alarak ve ahlaki bir duruşla yüreğinin sesine kulak vererek, aklıyla ve vicdaniyla Kur'an hakkında gerçekçi bir karar verecektir.

Bu bağlamda, Kur'an'ın nerelerde akli kullanmaya atıf yaptığı önemlidir:

Kur'an, “Başkasından ahlaklı olmasını bekliyorsun da neden öncelikle kendin ahlaklı davranmıyorsun” der:

“Siz kendinizi unutarak diğer insanlara erdemli olmayı mı öğüt veriyorsunuz -hem de ilahi kelamı okuyup durduğunuz halde?- Siz hiç aklınızı kullanmaz mısınız?” (2Bakara: 44)

Kur'an'a göre aklımızı kullanmadan iyi olmak, aklımızı kullanmadan gerçeği görmek ve onu dile getirmek mümkün değildir:

“Allah katında yaratıkların en kötüsü, aklını kullanmayan sağırlık ve dilsizlik edenlerdir.” (8Enfal: 22)

Yine o, “İnsanların çoğu, aklını kullanmıyor ve sürü psikolojisiyle hareket ediyor” der:

“Yoksa sen onların çoğunun (söz) dinleyeceklerini yahut akıllarını kullanacaklarını mı sanıyorsun? Onlar koyun sürüsü gibidirler, belki yolca onlardan daha da şaşkındırlar.” (25Furkan: 44; ayrıca bkz. 67Mülk: 10)

O'na göre, “Gerçekte akli kullanan, sözü ve mesajı doğru anlayanlar, bilginlerdir.” Bilmeden akli kullanmak mümkün değildir:

“İşte bu örneklemeleri insanlar için getiriyoruz. Onları ancak bilginler aklını kullanıp düşünüp anlarlar.” (29Ankebut: 43)

Atalardan aktarılan geleneği sorgulamadan izlemeyi, “Öncekiler akıllarını kullanmadıysa ve doğru yolu bulamadılarsa sizler de aklınızı kullanmadan aynı yolu mu izleyeceksiniz” dokundurmasıyla mahkûm eder:

“Onlara: “Allah'ın indirdiklerine uyun” denilse, onlar: “Hayır, biz, atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye (geleneğe) uyarız” derler. (Peki) Ya ataları akıllarını kullanmadıysa ve doğru yolu bulamadıysa?” (2Bakara: 170)

Yine O, kendi kafamızdan, kişisel çıkarlarımız için keyfi günahlar, haramlar, tabular ve dogmalar türetmeyi akli kullanmamak olarak niteler:

“Bazı hayvan cinslerinin batıl inançlarla işaretlenmesi ve insanların kullanımından alıkonulması, Allah'ın emri değildir: Ama hakikati inkara şartlanmış olanlar, kendi uydurdıkları yalanları Allah'a yakıştırırlar. Onların birçoğu akıllarını asla kullanmaz.” (5Maide: 103)

Gerçek şudur ki Allah'ın bildirdiği hükümlerin (önermelerin ve ahlaki önerilerin) akla, mantığa ve vicdana uygunluğunu, gereği gibi davranılmasa da, insanların büyük çoğunluğu kabul eder:

⁵ Cevizci, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 14

De ki: "Gelin size Rabbinizin neleri haram kıldığını okuyayım: O'na hiç bir şeyi ortak koşmayın, anne babaya iyilik edin, yoksulluk endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin. -Sizin de, onların da rızıklarını biz vermekteyiz- Çirkin kötülüklerin açığına ve gizli olanına yaklaşmayın. Hakka dayalı olma dışında, Allah'ın (öldürülmesini) haram kıldığı kimseyi öldürmeyin. İşte bunlarla size tavsiye (emr) etti; umulur ki akıl erdirirsiniz. Rüşdüne erişinceye kadar yetimin malına ancak en güzel şekilde yaklaşın. Ölçüyü ve tartıyı adaletle tam yapın. Biz herkesi ancak gücünün yettiği kadarıyla sorumlu tutarız. (Birisi hakkında) konuştuğunuz zaman yakınınız bile olsa âdil olun. Allah'a verdiğiniz sözü tutun. İşte bunları Allah size öğüt alınız diye emretti. Bu benim dosdoğru olan yolumdur. Şu halde ona uyun. Sizi O'nun yolundan ayıracak (başka) yollara uymayın. Bunları size tavsiye etti ki Ona karşı sorumluluğunuzun bilincine varasınız." (6En'am: 151-153)

Kur'an'ın Arapça inme gerekçesi, ilk muhataplarının Arap olması ve onların onu anlaması ve üzerinde akıl yürütmesi içindir:

"Biz onu Arapça bir metin olarak indirdik ki, aklınızı kullanarak belki onu kavrayıp özömlersiniz." (12Yusuf: 2; ayrıca bkz. 43Zuhurf: 3)

2) KUR'AN'IN DOĞRULUĞUNA EMPATİ KURARAK (EVRENSEL DÜŞÜNEREK) KARAR VER

Başkalarını ilgilendiren kararlarımızda, ne kadar kapsamlı empati kurarsak durum, kişisel değerlendirme olmaktan çıkar ve daha evrensel bir nitelik kazanır. Aksi takdirde yalnızca kendimizi, yakın çevremizi, kabilemizi düşünerek bencilce karar almış oluruz.

Allah'ın herkesi tanrısı olduğu, hiç kimsenin Allah katında özel muamele görmeyeceği, O'nun nezdinde herkesin yapıp ettiklerine göre karşılık göreceği, kimsenin kayrılmayacağı bilinci güçlü bir empati getirir. Bu empati; başkalarının da insan olduğunu; onların da ihtiyaçlarının, acılarının, sancılarının, duygularının, üzüntülerinin, sevinçlerinin, sıkıntılarının olduğunu, bugün onlara katılmasak da yarın ideal bir noktada olma olasılıklarını düşündürür; kendimizin benzer konumlarda olma olasılığımızı göz ardı etmememizi sağlar.

Kur'an, karşıt inanç sahiplerinin de acılarının olduğunu bilmemizi ister:

"...Eğer siz acı duyuyorsanız, kuşkusuz onlar da sizin acı duyduğunuz gibi acı duyuyorlar..." (4Nisa: 104)

Daha önce başkalarını kınadığımız konumda kendimizin olduğunu unutmamamızı hatırlatır:

"...Gerçek şu ki, daha önceden sizler de sapmışlardandınız." (2Bakara: 198)

Öfkenin, kızgınlığın, kinin haksızlığa ve adaletsizliğe yol açmamasını, rıza göstermeyeceğimiz bir muameleye başkasını tabi tutmamamızı, haktan (takvadan/dindarlıktan) sapma olarak niteler:

"...Bir topluluğa olan kininiz, sizi adaletten alıkoymasın..." (5Maide: 8)

İnsanlar yanlış yapsa da onlara saygısızlık etmememizi, aksi takdirde sonuçlarının ağır olacağı uyarısında bulunur:

"Allah'tan başka yalvarıp yakardıklarına (taptıklarına) sövmeyin; sonra onlar da haddi aşarak bilmeksizin Allah'a söverler." (6En'am: 108)

Kendimizin almak/kullanmak istemediği bir şeyi bir başkasına iyilik adı altında vermeye kalkışmamamızı öğütler:

“...Kendinizin göz yummadan alamayacağınız bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın.”
(2Bakara: 267)

Önceki elçilerin yaşadıkları sorunları göz önünde bulundurmamızı sık sık hatırlatır:

“Onların kıssalarında akıl sahipleri için ibret vardır.” (12Yusuf: 111)

Yalnızca doğru kişilerde değil, yanlış tarafta da ibret alacak tarafların olduğunu bilmemizi ister:

“Karşı karşıya gelen iki toplulukta, sizin için bir ayet (ibret) vardır.” (3Al-i İmran: 13)

Daha önce nasıl bir konumda olduğumuzu ve bizi bir araya getiren nedenleri unutmamamızı öğütler:

“...Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın. Dağılıp ayrılmayın. Allah'ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani sizler düşmanlar idiniz.” (3Al-i İmran: 103)

Kitab-ı Mukaddes de, başkalarını irdelediğimiz kadar kendimizi de denetlememizi, başkalarının da bir insan olduğunu göz önünde bulundurmamızı ister:

“Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği fark etmezsin?” (İncil, Luka, 6: 41)

Eserlerinde ahlak konusunu yoğun biçimde işleyen filozof Kant (1724 – 1804), ahlakın evrenselliğini şu ilkeyle temellendirir: Ahlak, kişisel tutumun evrensel bir konum kazanması durumunda herkesçe kabul edilebilir olma durumudur.

“Öyle davran ki, senin istencinin (iradenin) maksimi (öznel ilkesi) her zaman genel bir yasa koymanın ilkesi olarak geçerlik kazanabilsin.” ⁶

O halde, kişi, bir önermenin doğruluğuna öncelikle aklıyla ve vicdaniyla karar vermeli ve bunları işletirken, yalnızca kendi kişisel tercihlerini ve duygusal eğilimlerini değil aynı zamanda, bu tercihin ve eğilimin evrenselleşmesi durumunda ortaya çıkabilecek sonuçları göz önünde bulundurmalıdır.

Kur'an'ın doğruluğunu anlamanın önemli bir yönü de, evrensel düşünüldüğünde, Kur'an'da bildirilen hükümlerin herkesin lehine mi, yoksa aleyhine mi olacağı konusudur. Kur'an'ı bütünsel okuduğumuz, ondaki kesin hükümleri ve ahlaki önerileri doğru anladığımız zaman bunun ne denli hayati olduğunu anlarız. Örneğin, On Emir gibi evrensel değerler tüm ilahi kitapların belkemiğini oluşturmaktadır.

3) KUR'AN'IN DOĞRULUĞU HAKKINDA MANTIK (ÇELİŞMEZLİK) İLKELERİNİ İŞLET

Mantıkta bir iddiayı, bir düşünceyi, bir sistemi, bir kitabı, bir inancı doğrulamada mantık (akıl) ilkeleri, diğer bir adıyla düşünme yasaları⁷ çok önemli bir yer tutar. Daha doğrusu bilimsel doğrulamanın yolu, mantık ilkelerinden geçmektedir.

“Mantık ilkeleri şunlardır: Özdeşlik ilkesi, çelişmezlik ilkesi, üçüncü halin imkânsızlığı ve yeter-sebep ilkesidir. Bunlar kısaca, çelişmezlik yasası olarak da ifade edilir.” ⁸

⁶ Kant, Pratik Usun Eleştirisi, s.55.

⁷ Akarsu, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 64; Cevizci, Felsefe Terimleri Sözlüğü, s.126.

⁸ Çapak, Anahatlarıyla Mantık, 13; **Mantık ilkeleri**, akıl için evrensel ve zorunludur. Evrensel oluşları, her renk, her çağ ve her coğrafyanın insanı için geçerli olmalarından; zorunlulukları ise bunlara uymayan zihnin bir şey ortaya koyamaması, kendisini ifade edememesi ve bir türlü anlaşmayı sağlayamamasından dolayıdır. Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 15

Mantık ilkeleri olmadan sağlıklı düşünmek ve düşüncelerimizi sağlıklı ifade etmek mümkün değildir. Bu ilkeler, Mantık biliminde şöyle açıklanır:

A- ÖZDEŞLİK İLKESİ (AYNİYET/IDENTITY): “Bir akıl yürütmenin başında, bir terime ⁹ verilen anlam ne ise o akıl yürütme boyunca, o terim hep aynı anlamı taşımalıdır. Bu, fikirlerin sağlamlığının, önermelerin aynen taşınmasının, akıl yürütmenin tutarlılığının ve yeni fikirler elde etmenin zorunlu şartıdır. Herhangi bir konunun açıklanmasında zihin bu ilkeye uymazsa, o konu anlaşılabilir. “İnsan, insandır”, “at, attır”, “var, vardır”... Diyalogda kullanılan kelimelere taraflar aynı anlamı değil de farklı anlamları yüklerlerse, fikir karışıklıklarına yol açılır, sonuç olarak anlaşma olmaz, doğruyu ortaya koyma imkânsızlaşır. Toplum hayatında görülen fikir kavgalarının, tarafların iyi niyetlerine rağmen, bir anlaşmaya varamamalarının, başta gelen nedenlerinden birisi, özdeşlik ilkesine uymamadır.” ¹⁰

Sözelimi konuşmanızın bir yerinde, ‘dost’ sözcüğünü biriyle olan sıkı arkadaşlığınız anlamında kullanırken, başka bir yerinde aynı kişi hakkında ‘dost’ sözcüğünü salt ‘tanıdık biri’ anlamında kullanır, sonra da ben, ‘dost’ sözcüğüyle ‘herhangi bir kişi’yi kastetmiştim dersiniz doğal olarak muhatabınızla anlaşma sorunu yaşarsınız.

Tutarlılığın en önemli kanıtı özdeşlik ilkesinin korunmasıdır. Sözelimi, özdeşlik ilkesi, Kur’an’daki verilere uygulanırsa, Kur’an’da ‘ilah (tanrı)’, daima Allah’tır. Başka hiç kimse veya hiçbir şey ‘ilah’ olamaz. Başkası da ‘ilah’ olarak tanımlanırsa, mantığın ana ilkelerinden, özdeşlik ilkesi geçersiz olmuş olur. Kur’an’da ‘ilah’ sözcüğü, yalnızca Allah’a ait nitelikler kapsamında yer almaktadır. Yalnızca O’nu niteleyen özellikler bir başkasına yakıştırılamaz. Eğer Kur’an, başka varlıklara da tanrısal nitelikler yakıştırmaya izin veriyor olsaydı onda çelişki olduğundan söz edilebilirdi. İnsan insandır, Yaratan tanrıdır. Tanrı’nın kul, kulun tanrı olarak sunulması özdeşlik ilkesine aykırıdır. Tanrı’nın eylemleri ve kulun eylemleri farklıdır.

B- ÇELİŞMEZLİK İLKESİ (ADEM-İ TENAKUZ/NON-CONTRADICTION): “Bir şeyin kendisinden başka bir şeyle özdeş olduğunu düşünmek çelişkidir. Bir şey, (aynı zaman ve şartlar içerisinde) hem kendisi hem de başka bir şey olamaz. İki önermeden biri doğru ise diğeri mutlaka yanlıştır.” ¹¹

Ta ilkçağlardan beri çelişmezlik ilkesi bilim çevrelerince kabul görür. Bunun sonucu çelişmezlik yasası, önermeleri ve iddiaları doğrulamada bilimsel ölçüt olarak esas alınır.

Antik Yunan filozoflarından Aristoteles (M.Ö. 384-322)’e göre çelişmezlik ilkesi, “Aynı niteliğin, aynı zamanda, aynı bakımdan, hem ait olması, hem de olmaması imkânsızdır.” ¹²

“Çelişmezlik ilkesi, sonradan kazanılmış bir ilke değil, diğer ilkeler gibi, insanla beraber var olan ve her toplumda geçerli olan evrensel bir ilkedir. Kişi çelişkiden öldürücü hastalıktan kaçır gibi kaçmalıdır. Zira biri vücut sağlığımız için ne denli tehlikeli ise, diğeri de zihin sağlığımız için o kadar tehlikelidir. Tutarlılık, mantıksal düşünmenin de ötesinde, deyim yerindeyse, kafa ahlakının bir gereğidir.” ¹³ “Mantıksal doğruluk çelişkisizliği ifade eder.” ¹⁴

Çelişmezlik yasası insanlığın keşfettiği çok önemli bir ilkedir. Bu ilke sayesinde, sanat (sinema, tiyatro, resim, heykel, müzik) eleştirmenleri, şiir, öykü, kitap, eser eleştirmenleri eleştiriye konu olan eserlerdeki tutarsızlıkları ortaya koyarlar.

⁹ **Kavram**, zihnimizde düşünülmüş olan herhangi bir şeydir; **terim** ise zihnimizde düşünülmüş olan şeye ilişkin tasarımın yani kavramın dilsel işaretidir. Zihnimizdeki bir ide, bir fikir, bir tasarım olarak kavram, öbür yandan imgeden (imaj, hayal) de ayrılır. **İmge**, uzam ve zaman içinde algıladığımız herhangi tekil bir nesnenin bizdeki tekil izlenimidir (şu anda algıladığım “bu masa”); oysa kavram bir duyuşal izlenim değil, bir tasarımdır. Bu yüzden tekil bir şeyin imgesi ile tekil bir şeyin kavramı farklıdır. İmge ile kavram arasındaki fark, özellikle genel kavramlar söz konusu olduğunda daha belirginleşir. Bir genel kavramı, algıladığımız tek tek masalardaki ortak özellikleri birleştirerek zihnimizde kurarız. Kavramın zihinsel bir etkinlikle meydana getirilen, kurulan bir şey olmasına karşılık, imge edilgin/duyuşal bir izlenim olarak kalır. Doğan Özlem, Mantık, s.66

¹⁰ Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 16

¹¹ Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 17; Bir şeyin kendisinden başka (divers) bir şeyle özdeş olduğunu düşünmek çelişkidir. Buna göre, çelişmezlik ilkesini şöyle ifade edebiliriz: Bir şey, hem kendisi hem başka bir şey olamaz. Doğan Özlem, Mantık, s.50-51

¹² Aristoteles, Metafizik, IV. Kitap (C), 3. Bölüm, 20.

¹³ Cemal Yıldırım, 100 Soruda Mantık El Kitabı, s.12

¹⁴ Doğan Özlem, Mantık, 337

"Tutarlı olmak, bir bilgenin en büyük yükümlülüğüdür, ancak bu çok seyrek görülür." ¹⁵

Kur'an, kendi doğruluğunun en önemli kanıtlarından biri olarak çelişmezlik ilkesini sunar:

"Onlar Kur'an'ı derinlemesine düşünmezler mi? Eğer o, Allah'tan başkasından olsaydı, içinde mutlaka birçok çelişki (tutarsızlık) bulurlardı!" (Nisa: 82)

Bu ayete göre, içinde çelişkiler ve tutarsızlıklar barındıran bir kitap Allah'a ait olamaz; insan ürünü kitaplarda çelişkiler olabilir. Allah'ın kitabında çelişki yoktur. Tutarsızlık içeren bir kitap başka bir kaynakla doğrulanmalıdır.

"Bütün övgüler Allah'a yakışır; O (Allah) ki, kuluna bu ilahi kelimayı indirmiş ve onun anlaşılmasını güçleştirecek hiçbir çapraşıklığa yer vermemiştir." (Kehf: 1)

"Onu bütün çapraşıklık ve eğriliklerden uzak Arapça bir hitabe olarak (vahyettik ki,) Allah'a karşı sorumluluklarının bilincine varsınlar." (Zümer: 28)

Çelişmezlik ilkesi, insanların kendi kafalarından ürettiği bir kriter değildir. Yaratıcı, bu ilkeyi bildirdiği değerlerin 'hak' olduğunun kanıtı olarak sunmuştur. Allah; temel nitelikleriyle görüneni görünmeyeni bilen, insanüstü ve doğaüstü güce sahip olan, mükemmel (kusursuz) bir varlıktır. Bu nitelikleriyle kendisini tanıtırken, gerek dinle, gerekse kendisiyle ilgili sorgulamalarımızda (Örneğin, Tanrı'nın varlığı, mahiyeti, gücü, başka tanrıların imkânsızlığı), yine Kitab'ında bildirdiği kriterleri ve kanıtları kullanmamızı istemiştir. Bu kriterler; sorgulamak, inceleme ve araştırma yapmak, aklı kullanmak, tutarlılık aramak, sağlam bilgiye dayanmak, gerçeği bilmek ve doğruya sahip çıkmaktır.

İnsandan bağımsız doğa yasalarıyla, ilahi kitaplarda insanlara yönelik bildirilen hükümlerin birbiriyle çelişebileceği düşüncesi, bir sorgulama değil, kanıtlanması gereken bir iddiadır. Kanıtlanması gereksiz görülen bu iddialar, birer dogma; körü körüne bir inançtır.

Allah'ın, Kur'an'da bir olayın doğruluğu ile ilgili sık sık çelişmezlik ilkesini işlettiğine tanık oluruz. İşte örnekler:

İsa, babasız olduğu için 'tanrı' ise, Adem de 'tanrı' olmaz mı? **"Allah'a göre İsa'nın durumu, Âdem'in durumu gibidir."** 3: 59

İbrahim, Yahudi ve Hristiyan olabilir mi? Yahudilik ve Hristiyanlık İbrahim'den sonra ortaya çıkmadı mı? Çelişmezlik ilkesini işletmek, aklını kullanmaktır: **"Ey Kitap ehli (Yahudiler ve Hristiyanlar)! İbrahim hakkında ne diye tartışıyorsunuz ki? Oysa Tevrat da, İncil de ondan sonra indirilmiştir. Hiç aklınızı kullanmıyor musunuz?"** 3: 65

İnsan bilmediği konuda tartışır mı? **"İşte sizler böylesiniz; (diyelim ki) hakkında bilginiz olan bir konuda tartıştınız, kesin bilmediğiniz bir konuda ne diye tartışıp duruyorsunuz ki? Oysa Allah bilir, sizler bilmezsiniz."** 3: 66

Kendiniz kız çocuğunu istemez iken, inandığınız ve güvendiğiniz Allah'a nasıl kız isnat edebiliyorsunuz? Biraz tutarlı olmanız gerekmez mi? **"Onlardan birine Rahmân'a benzer olarak anlattığı (kız çocuğu) müjdelense yüzü kapkara kesilir, öfkesinden yutkunup durur."** 43: 17

İçten benimsemediğiniz halde sözde kabullerinizle mi beklenti içine giriyorsunuz? **De ki: "Siz Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz?"** 49: 16

Bir insanın eşi, anası; evlatlığı da öz çocuğu değildir. **"Allah, kimsenin (göğüs) boşluğunda iki kalp yaratmadı."** 33: 4

Kur'an'da bir yerde, bir söz veya fiil kınanıyorsa, ona olumsuz bakılıyorsa, haram veya günah olarak niteleniyorsa başka bir ayette aynı söz veya fiil övülemez, ona olumlu bakılamaz, helal veya sevap olarak nitelenemez. Eğer böyle bir durum söz konusu olsaydı onda çelişkiden söz edilebilirdi.

Tüm bunlar, Allah'ın insana yönelik bildirimlerinde akıl yürütmenin bir yolu olan çelişmezlik ilkesinin ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

¹⁵ Kant, Pratik Usun Eleştirisi, s.48.

Bu ilkeye göre, bir kitapta, bir eserde, bir düşüncede, bir inançta, bir paradigmada birtakım tutarsızlıklar ve çelişkiler varsa onun doğruluğundan söz edilemez.

C- ÜÇÜNCÜ ŞIKKIN ÇELİŞMEZLİĞİ (İMKÂNSIZLIĞI) PRENSİBİ (MIDDLE EXCLU): “Çelişmezlik ilkesi ile ortaya konan iki alternatiften birini tercih etmemizi gerekli kılar. Örneğin aynı zaman ve şartlarda hem gece hem de gündüz olmaz ya gece ya da gündüzdür. Bir şey ya vardır ya yoktur, bunun ortası olmaz. İki çelişik ifadededen biri doğru ise öteki zorunlu olarak yanlıştır, ikisi arasında üçüncü bir durum söz konusu değildir.”¹⁶

Mantık ilkelerine göre Kur’an’daki önermelerde (hükümlerde) tutarlılık, O’nun doğru olmasının önemli gerekçelerinden biridir. Buna göre, Kur’an’da bildirilen bir şey ya haramdır, çirkindir, gayri meşrudur veya helaldir, güzeldir, temizdir, üçüncü şık imkânsızdır. Bir varlık ya yaratandır veya yaratılındır, üçüncü alternatifin olması mümkün değildir.

D- YETER-SEBEP İLKESİ (REASON SUFFICIENT): “Leibniz tarafından akıl yürütme ilkeleri arasında sayılan yeter-sebep ilkesi şöyle formüle edilir: “Her şeyin bir var olma sebebi vardır.” Bir şeyin sebebi ya onun varlığını meydana getiren kaynaktır yahut onun niçin ve neden öyle olduğunu anlatan şeydir.

Her başlangıcın bir sebebi vardır. (Durup dururken) Yoktan bir şey var olmayacağına göre her varlığın bir sebebi olmak gerekir. Bu sene çiftçinin neden gülmediğini, depremlerde neden çok sayıda evin yıkıldığını, trafik kazalarında neden bu kadar çok insanın öldüğünü, X partisinin oylarını nasıl ve neden her geçen gün artırdığını soruştururuz. Buna varlıkların ve olayların nedenini ve niçinini araştırmak deriz. Bunlara cevap verilmezse o şeyi anlamış olmayız. Görüldüğü gibi bu ilke, bir mantık ilkesi olmanın yanı sıra, daha ziyade bir varlık ilkesi olarak kendini göstermektedir.

Yeter-sebep ilkesinin bir mantık ilkesi olarak ele alındığında, ifade ettiği anlamı şöyle açıklayabiliriz: “Bir yargı veya önermenin doğru olduğu sebepsiz iddia edilmemelidir. Bir yargı veya önermenin doğruluğunun sebebi ise başka bir yargı ve önermedir.”¹⁷

Kur’an’da tüm varlıkların bir nedene dayalı ve bir amaç doğrultusunda yaratıldığı ifade edilir. Yağmurun yağması, insanın doğması, suyun kaynaması ve donmasının belli nedenleri vardır ve bunların her biri çeşitli amaçlara hizmet ederler. Yine Kur’an’da önerilen ve sakıncalı görülen her önerme, bir nedene ve amaca dayanmaktadır.

Örneğin, “Leş yenmez” önermesi, “Kendi kendine ölmüş her türlü hayvanın eti yenmez” önermesini temellendirir. Leşin yenmeme nedeni, kendi kendine ölmüş olmasıdır. Meyvenin nedeni ağaç, ağacın nedeni tohumdur.

“Sebep ararken sonsuza kadar gidilmez, bir yerde durmak gerekir. Bu durumda aksiyomlar, postulatlar¹⁸, tanımlar veya doğrudan doğruya idraklerdir. O halde, yeter-sebep ilkesi bir başlangıç noktasını gerekli kılar. Örneğin, trenin en arkadaki vagonunu onun önündeki hareket ettiriyor; onu da bir diğeri; onu da bir başkası, nihayet gelip lokomotifle dayanınca, “o, kendisine has gücü, kuvveti, yapısı ve

¹⁶ Çapak, Anahatlarıyla Mantık, 14 Aristo; Bir kutuda iki renkte bilye bulunuyorsa, kutudan ancak bu iki renkten birini taşıyan bilye çıkabilir, üçüncü bir hal mümkün değildir. Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 18

¹⁷ Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 19; Ontolojide, bu üç “varlık yasası” yanında yeterli sebep ilkesi de dördüncü yasa sayılmıştır. Aslında bu ilke, ontologların en önemli ilkesi olmuştur. İlke, tüm şeylerin (varolanların) bir sebebi olması gerektiğini ifade eder. Bu ilkenin felsefe tarihindeki en önemli savunucusu Leibniz’e göre, hiçbir şey kendiliğinden var veya varolmuş değildir; “Varolan her şeyin bir varoluş sebebi vardır.” Böyle olunca, varolanlar dünyasında her- şey, bir sebebin sonucu (neticesi) olarak görülür. Leibniz’e göre, ilke, mantıkça şöyle ifade edilebilir: “Eğer doğruluk düşünme ile nesnenin bir uygunluğu ise, her ifade doğru olmak yani gerçeklik içinde sebebini bulmak zorundadır.” Doğan Özlem, Mantık, s.56

¹⁸ **Aksiyom**, genel olarak, apaçık bir biçimde doğru olduğu düşünülen, ne kanıtlanan ne de çürütülebilen önerme; üzerine mantıksal bir sistemin kurulduğu ve ancak sistemin tutarlılığından vazgeçilmesi durumunda, inkar edilebilen en temel ve zorunlu apaçık doğru; başka önermelerden türetilemeyen, fakat kendisinden başka önermelerin çıkarsanabildiği ilk başlangıç noktası; bütün bir kanıtlama sürecinin temelini oluşturan, fakat kendisi kanıtlanamayan önerme. Cevizci, Felsefe Terimleri Sözlüğü, 15; **Belit**, Descartes felsefesini şu belite (aksiyoma) dayamaktadır: “Düşünüyorum öyleyse varım.”; Hançerlioğlu, Felsefe Sözlüğü, 26

işleyişiyle hareket ediyor” deriz. İş zincirleme uzatıp durmak bizi sonuca götürmez.”¹⁹

“Bu dört ilke akıl için uyulması zorunlu ilkelerdir. Leibniz’in dediği gibi, yürümek için adaleler (kaslar) ve sinirler nasıl zorunlu iseler, bunlar da akıl için öyle zorunludurlar. Onlarsız asla düşünülemez; her an zihin bu ilkelere dayanır.”²⁰

“Biz, gökleri, yeri ve her ikisinin arasındakilerini haktan (gerçek, mantıklı gerekçe, hakka dayalı bir amaç) başka (bir gerekçeyle) yaratmadık.” (17İsra: 85)

“Biz, hakikati inkar edenlerin sandığı gibi, göğü, yeryüzünü ve ikisi arasında olanları bir amaç ve anlamdan yoksun boş yere yaratmadık.” (Sad: 27)

“Biz onları ancak hak ve hikmete uygun olarak yarattık. Ama onların çoğu bilmiyorlar.” (44Duhan: 39)

Kur’an’ın indiriliş amacı, insanları, içinde bulundukları belirsizliklerden, çıkmazlardan, karanlıklardan, aydınlığa çıkarmak hak ve adalet yoluna kılavuzlamaktır:

“Kur’an, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan aydınlığa, mutlak güç sahibi ve övgüye lâyık, göklerdeki ve yerdeki her şey kendisine ait olan Allah’ın yoluna çıkarman için sana indirdiğimiz bir kitaptır.” (14İbrahim: 1)

4) KUR’AN’IN İÇERDİĞİ ANA MESAJ (TEMEL HÜKÜMLER), EVRENSEL AHLAKİ ERDEMLERDİR

Ana mesaj, tüm insanları, tüm ırkları, tüm milletleri, herkesi bütün zamanlarda kuşatan, dini, dili ve milliyeti ne olursa olsun ortalama akıl ve vicdan sahibi herkes tarafından kabul gören değerlerdir. Bu değerler, akıl ve vicdan sahiplerine göre insan özgürlüğünü kısıtlamaz, tam tersine özgürlük alanını genişletir. Kuşkusuz onda belli şartlara bağlı ve istisnai hükümler de vardır. Ancak onlar genel kural değildir. İşte Kur’an’daki evrensel ahlaki erdemlere örnekler:

- Kula kulluk etmeyin; başka ilahlara tapmayın!
- Hiçbir şeyi ve hiç kimseyi putlaştırmayın!
- Her türlü dini uydurma, hurafe, bidat ve batıl inançtan uzak durun!
- Yapay kutsallardan ve araçlardan uzak durun!
- Büyüye, fala, cinciye, astrolojiye, uğur/suzluğa ve türbelere umut bağlamayın, inanmayın!
- Her türlü hizipçilikten, tarikatçılıktan ve mezhepçilikten uzak durun!
- Kibirlenmeyin, böbürlenmeyin!
- İkiyüzlülük (riyakârlık / gösteriş) yapmayın!
- Cana kıymayın: Öldürmeyin, yaşam hakkını engellemeyin!
- Sahtekârlık yapmayın: Yalan söylemeyin, iftira atmayın, hilekârlık yapmayın!

¹⁹ Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 19; Yeter-sebebe ilkesinden, varlığa uygulandığında, şu iki ilke ortaya çıkar: Birincisi, önce gelen, tayin eden, etken sebep (sebeplilik ilkesi), ikincisi sonra gelen gaye sebep (amaçlılık ilkesi)dir. **Sebeplilik (Casuality) İlkesi:** Yeter-sebebe ilkesinin dış varlıklara ve tabiat olaylarına uygulanan şekli olarak, şu ifade edilir: “Her olayın bir sebebi vardır, sebepsiz bir şey olamaz.” Tabiatta meydana gelen bütün olayların belirli bir sebebi vardır ve aynı şartlar altında, aynı sebepler, her zaman aynı sonuçları meydana getirirler. Suyun kaynaması bir tabiat olayıdır, bunun sebebi yüz derecelik ısıdır. Isı olmazsa su kaynamaz. Boğazı kesilen her hayvan ölür, ateşle temas eden barut yanar. Burada ölmenin sebebi boğazlanma, yanmanın veya infilakın sebebi ateşle temastır. Sebeplilik ilkesine bağlı olarak determinizm ilkesi ortaya çıkar. Bilimsel anlamda determinizm önceden görme ile ilgilidir. “Bazı şartlar tam olarak bilindiğinde, bu şartların neticesi önceden görülebilir. Alemde ortaya çıkan olaylar birbirlerine zorunlu olarak sebep-sonuç bağı ile bağlıdır. **Amaçlılık (Finality) İlkesi:** Bu ilke, “var olan her şeyin bir amacı vardır” şeklinde ifade edilir. Aristoteles’e göre bir amaçsal neden vardır. Bu neden, fizikte, metafizikte, varlığın her alanında mevcut olup; bir şeyin var olmasında zorunlu olan nedenlerden bir tanesidir. Bu ilkeye göre, evrende hiçbir şey boş yere yaratılmamıştır; her şey bir gayeye yöneliktir. Örneğin kulak duymak için, tohum bitki olmak için vardır. Bu, canlılar aleminde biyolojik ve psikolojik olaylara uygulanan önemli bir prensiptir. Canlı organizmaların çevresine uyuma hareketleri, onlardaki içgüdüler ve eğilimler kendilerini ve türlerini korumayı amaçlamaktadır. Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 20

²⁰ Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, 202-21; Kaynağı ne olursa olsun, mantık ilkelerinin tüm insanlar için geçerli yani öznel-arası genel geçer olduğu açıktır... Mantık ilkelerini kullanmayan bir ontoloji ve epistemoloji düşünülemez; ama mantık ilkelerinin ontolojik yasalar sayılıp sayılmaması, bir mantık sorunu değil, bir ontoloji sorunudur. Mantık açısından çelişik olan bir şeyin gerçek (reel) olamayacağı açıktır. Örneğin bir insan hem ölümlü hem ölümsüz olamaz. Doğan Özlem, Mantık, s.59-60

- Haksızlık yapmayın ve zulmetmeyin!
- Haksızlığa ve zulme boyun eğmeyin!
- Kesin bilmediğiniz ve emin olmadığınız şeyleri izlemeyin (Onlara inanmayın, onları söylemeyin ve yapmayın)!
- Yetim hakkı yemeyin; hırsızlık yapmayın, çalmayın!
- Fuhuştan ve iffetsiz davranışlardan uzak durun!
- Tefecilik faizinden uzak durun!
- Sarhoşluktan ve kumardan (şans oyunlarını gelir kapısı görmekten) uzak durun!
- Cimrilik, israf ve bencilik etmeyin!
- Kompleksli ve kaprisli davranışlardan uzak durun!
- Saygısız davranışlardan (alay, hakaret, dedikodu, kötü zan, lakap ve kavg gibi) uzak durun!
- Etnikçi ve ırkçı yaklaşımlardan uzak durun!
- Haset etmeyin: Kıskançlıktan uzak durun!
- Ruhbanlık adına dünya değerlerini çirkin görmeyin!
- Yalnızca Allah'a koşulsuz bağlanın ve yalnızca O'na dua edin!
- Hak ve adaletten yana olun: Dürüst olun ve doğru şahitlik yapın!
- Toplumsal adaleti sağlayın: İyilik yapın ve yardımlaşın, paylaşın, kimsesize ve yoksula sahip çıkın!
- Sorumluluklarınızı (söze ve sözleşmeye bağlı kalın, emaneti koruyun, yakınları gözetin ve değerlere sahip çıkın) yerine getirin!
- Ancak dürüst ve güvenilir insanlarla sıkı dost olun!
- Ahlaki erdemlerden ödün vermeyin!
- Doğru iş yapın, çalışın ve yararlı şeyler üretin!
- Affetmeyi, tövbe etmeyi, şükretmeyi, sabırlı olmayı (pes etmemeyi) ve Allah'a güvenmeyi bilin! ²¹

5) KUR'AN, NESNEL GERÇEKLERLE ÇELİŞMEZ

Kur'an, insanlığın bildiği, inandığı ve savunduğu nesnel gerçeklere ters düşmez. Sözelimi, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi (1948), gereğini yerine yeterince getirmeseler de dünyadaki bütün ülkelerin üzerinde uzlaştıkları bir metindir. Bu metin, Kur'an'daki ve diğer ilahi metinlerdeki mesajla uyum içindedir.

Kur'an'da insan hayatıyla, toplumsal hayatla, doğada ve evrende olup bitenlerle ilgili bildirimler de yine insanlığın genel kabulleriyle uyumludur. Bu noktada da çelişmezlik ilkesi hatırlatılır. Örneğin,

"Kötülük yapanla iyilik yapan bir tutulur mu?" (46Ahkaf: 21);

"Bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?" (39Zümer: 9)

6) KUR'AN'DAKİ GERÇEKLER, FARKLI DİN MENSUPLARI TARAFINDAN DA KABUL EDİLİR

Yahudiler, Hristiyanlar, Hinduizm'e inananlar ve diğer din mensupları da Kur'an'daki pek çok gerçeğin doğruluğunu onaylarlar. Çünkü aynı ve benzer değerler, onların inandığı metinlerde de dile getirilmiştir. Farklı dine mensup din bilginlerinin Kur'an'daki pek çok bilgiyi onaylaması Kur'an'ın doğruluğuna delil olmaz mı? (Bkz. 26Şuara: 197; 46Ahkaf: 10)

7) KUR'AN'DAKİ GERÇEKLERİ REDDEDENLERİN DAHA DOĞRU TEZ VEYA ARGÜMAN GETİRMELERİ GEREKİR

Kur'an'da bildirilen değerlerden endişesi veya kuşkusu olanlar, tüm insanlar için neyin daha doğru ve daha hayırlı olacağını araştırmalıdır. Bu değerleri reddedenlerin, daha doğru bir tez ortaya koymaları gerekir. Eğer bir şeylerin yanlış, kötü veya zararlı olduğu iddia ediliyorsa bundan daha doğru, daha iyi ve daha yararlı olan antitez getirilmelidir.

Sözelimi, Kur'an'ın sosyal konulardaki önerileri mi reddediliyor, bu durumda sosyal

²¹ (Bkz. Kur'an, 2Bakara: 83-84,278-281; 4Nisa: 36,58; 6En'am: 149-153; 7A'raf: 29-33; 17İsra: 22-39; 49Hucurat: 9-12)

konularda, ekonomik konulardaki önerileri mi reddediliyor, öyleyse ekonomik konularda, hukuki konulardaki önerileri mi reddediliyor, o zaman hukuki konularda onun önerilerinden daha doğru öneriler ortaya koymak, hem aklın, mantığın, ahlakın ve bilimsel düşünmenin bir gereğidir.

“Eğer kulumuza indirdiğimiz (Kur'an)'den şüphedeyseniz, bu durumda, siz de onun benzeri bir sûre (konusal bölüm) getirin. Ve eğer iddianızda samimi iseniz, Allah'tan başka şahitlerinizi (kendilerine güvendiğiniz yardımcılarınızı) çağırın.” (2Bakara: 23)

“Yoksa onlar: “Bu (mesaj)ı kendisi uydurmuştur!” mu diyorlar? Hayır, tersine, onlar inanmıyorlar! Eğer iddialarında samimi iseler onun gibi bir söylem getirsinler.” (52Tur: 33-34) ²²

Vahye muhalif olanların yukarıdaki kriterleri gözetten bir paradigma getirmeleri gerekir. Aksi takdirde iddialar, şov veya slogan düzeyinde kalır. Sonuçta insanlar sosyal hayatta bir işin edebiyatını ve felsefesini yaparak değil somut maddelerle besleniyorlar. Sosyal yaşamda ve ekonomide “İkame Politikası” bunun diğer önemli bir kanıtıdır.

B – KORUNMUŞLUK

1) KUR'AN, DÜNYA ÇAPINDA KULLANILAN ORTAK METİNDİR

Kur'an, dünya ölçeğinde kullanılan, neredeyse tüm ülkelerin dillerine çevrilen ve orijinal Arapça metni her ülkede aynıdır. Aynı zamanda tarihi metinler arasında en tarihi metinlerden biridir. Daha vahyedildiği dönemde parşömen kâğıtlara yazılmış ve pek çok sahabi, bu nüshaları kullanmıştır.

“Satır (satır) dizili kitaba, yayılmış ince deri (parşömen) üzerine...” (52Tur: 2-3)

Allah Elçisi'nin vefatından hemen sonra resmi nüsha oluşturulmuştur. Elbette bu, tarihi bilgiye dayalı bir bilgidir. Bu gerçekleri, yalnızca Müslüman bilginler değil aynı zamanda Müslüman olmayan Batılı İslam araştırmacıları (oryantalistler) da kabul ederler. ²³

Kur'an'daki şu iddialı meydan okumalar, O'nun insan eseri bir kitap olamayacağına önemli bir işaretler:

“De ki: “Bütün insanlar ve görünmeyen varlıklar bu Kuran'ın bir benzerini ortaya koymak için bir araya gelselerdi ve birbirlerine (bu konuda) destek olmak için ellerinden gelen her şeyi yapsalardı, yine de onun benzerini ortaya koyamazlardı!” (17İsra: 88)

“Şüphesiz Mesajı (Kur'an'ı) biz indirdik! Onun koruyucusu da elbette biziz.” (15Hicr: 9)

“Boş şeyler (batıl) ona (Kur'an'a) ne açıkça yaklaşabilir, ne de gizlice, (çünkü o) hikmet Sahibi ve övgüye layık olan tarafından indirilmiştir.” (41Fussilet: 42)

2) KUR'AN NÜSHALARININ KORUNMASIYLA İLGİLİ TARİHSEL GÖSTERGELER

A) YAZIM MALZEMELERİ

Kur'an'dan önceki ilahi kitapların nüshalarının çoğaltılması tekniği ve yöntemi ile Kur'an çağının

²² Ayrıca bkz. 10Yunus: 38; 11Hud: 13.

²³ Kur'an'ın parşömen kâğıtlara yazımı konusunda bkz. http://ktp.isam.org.tr/pdfdrg/D02628%5C2004_4/2004_4_OZERG.pdf

çoğaltma yöntemleri imkanları farklıdır.

Uygarlık tarihini incelediğimizde yazım malzemesi olarak insanlığın çeşitli dönemlerden geçtiğini görmekteyiz.

KİL VE BALMUMU TABLETLER DÖNEMİ (M.Ö.10.000-M.Ö. 4-3.000)

PAPİRÜS DÖNEMİ (M.Ö.4-3.000 M.Ö.300)

PARŞÖMEN DÖNEMİ (M.Ö. 150 M.S.800)

KÂĞIT DÖNEMİ (M.S. 100-750 -1200)

Bu dönemlerde yazım malzemesini temin etme imkanlarına sahip, kentlerde yaşayan, bilgiye ve belgeye değer veren insanlar, yazım malzemesine ulaşmak için ciddi uğraş vermişlerdir. Kendi dönemlerindeki yazım malzemesinin, eğer dünyada ticareti yapılıyor ve kullanımı yaygın hale gelmişse, imkanları olan insanlar ve kurumlar, bunları kolayca elde etmişlerdir.

Antikçağ'dan bu yana yazı malzemeleri şöyle sıralanmıştır: Ağaç kabukları ve yaprakları,

Levhalar, Kil tabletler, Keramik/seramik vazo parçaları, Toprakta yapılmış kaplar, Taşlar, Çeşitli madenler, Keten bezi, Fildişi ve kemik, Hayvan kabukları ve organları, Bitki kabukları, Papirüs, Parşömen, Kâğıt.²⁴

KİL VE BALMUMU TABLETLER DÖNEMİ (M.Ö.10.000-M.Ö. 4-3.000):

M.Ö. 10 binli yıllarda tarım ve hayvancılığa geçişle rakamlı kil tabletler göze çarpar. M.Ö. 3200 yıllarda Sümerler çivi yazıya geçince, Sümerler, Asurlular ve Babilliler yazı malzemesi olarak kil tabletleri kullandılar. Islak kilden (çamur) madalyonlar yapar, onları kurutur ve ipe dizerek saklardı. Saray ve mabetlerdeki mal miktarı bu madalyonlarla hesaplanırdı.

3300 Yıllık bal mumlu yazı tabletinin kopyası (ODTÜ Bilim ve Teknoloji Müzesi)

Sümerler madalyonları büyütüp avuç içini dolduracak boyuta çıkardılar. Üzerine mesaj yazılan kil tablet kurutulduktan sonra alıcıya yollanırdı. Bir süre sonra kil tabletler fırında pişirilerek daha dayanıklı olmaları sağlandı. Yazı, diğer toplumlarca da benimsenince yaygınlaştı.

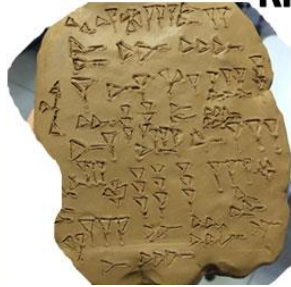
MÖ 1900-1200 yılları arasında en parlak dönemini yaşayan Hitit uygarlığının başkenti Boğazköy'de 15.000 büyük boyutlu tablet elde edilmiştir.

BAL MUMLU YAZI TABLETİ

Daha pratik kullanım için ahşaptan yapılmış küçük bir tavlaya benzeyen bal mumlu yazı tabletleri icat edildi. Bal mumu ısıtılarak eritilir ve kanatların içine 1-2 milimetre kalınlığında dökülürdü. Kralların mesajlarını, tabletteki bal mumunun üzerine katipler yazardı. Yazı, sivri uçlu metal kalemlerle bal mumu kazınarak yazılırdı. Sonra tabletin kanatları kapatılır ve mühürlenerek üst düzey bir yöneticiye veya bir krala gönderilirdi.

²⁴ Hacettepe, Yıldız, 2000

Bal mumlu yazı tabletleri, binlerce kez kullanıldığı ve kullanımları kolay olduğu için dünyanın en ucuz ve pratik yazı malzemesiydi. Avusturya'da 1500'lerde bir hastanenin kayıtları için 10 adet bal mumlu yazı tableti kullanılmıştı.

KİL TABLETLER

PAPİRÜS DÖNEMİ (M.Ö.4-3.000 M.Ö.300)

Kil tabletleri kurutmak ve fırınlamak çok zaman aldığı için daha pratik malzemeler geliştirildi. Papirüs, Eskiçağ ve Ortaçağ boyunca Ön Asya'da ve Batı'da kullanılan yazı malzemesidir.²⁵ Mısırlılar, M.Ö. 4000'de Nil kenarında yetişen papirüs bitkisinden (cyperus papyrus) kâğıt benzeri bir yazı malzemesi elde etmeyi başardılar.²⁶ Nitekim Batı dillerinde kâğıt karşılığında kullanılan paper, papier, papel kelimeleri Grekçe ve Latince'deki papyrus, papyrostan gelmektedir.

İlk defa Eski Mısır'da M.Ö. 3300'lü yıllarda elde edilen ve kullanılmaya başlayan papirüs zamanla diğer Akdeniz ülkelerine yayılmış ve M.S. 11. yüzyıla kadar en kullanışlı yazı malzemesi olmuştur.²⁷

Nil deltasında yetişen papirüs M.Ö. 3.000 yılından itibaren kullanılmaya başlanmış, özellikle M.Ö. 6. – M.S. 4. yüzyıllar arasında Akdeniz çevresinde yaygınlaşmıştır.²⁸

PARŞÖMEN DÖNEMİ (M.Ö. 150 M.S.800)

²⁵ Anavatani Mısır olan papirüs maydanozgiller familyasından 3-4 m. yüksekliğinde bir bitkinin (Cyperus Papyrus) adıdır.

²⁶ Bitkinin özü çizilerek çıkarılır, gövdesi tabakalara ayrılır. En iyi kâğıt bitkinin orta tabakalarından yapılır, kabuğa yakın olanlar daha aşağı kalitededir. Kesilen papirüs tabakaları birbirine ters yönde üst üste yerleştirilir. Bu iki yönlü tabaka dövülerek veya preslenerek bitki öz suyu yardımıyla kaynaştırılır ve düz bir yüzey elde edilir. Uçları kesilerek eşitlenir. Elde edilen yaprakların ince ve beyaz olanı en iyi kalitede kâğıttır. Yatay lifli kâğıt kalemle yazılır.

²⁷ Hacettepe, Atılcan, 2006, ss. 293-311.

²⁸ Papirüs bitkisinden elde edilen kâğıtların işlenmesiyle oluşan ve üzerine çeşitli metinler yazılan **kitap şeklindeki rulolara Eski Yunanlılar "tomas, biblion, kulindros", Latinler ise "volumen" derlerdi.** «Umbilicus» adı verilen çubuğa sarılarak rulo yapılır, böylece açılıp kapanması sağlanırdı. Her rulo bir cilt oluşturunuyordu. Meselâ Epikuros'un 300 ciltlik eseri 300 rulo idi. Rulo kitap sayfaları sütunlar halinde yazılıyordu. Metin soldan başlar, sağ sütunda biterdi. Kenar başlıklarına atlanmış bilgiler, yorumlar, notlar ek yazı veya kenar notu olarak konuyordu.

Yunanlılar astronomi, matematik, tıp ve tabiat bilimleri ile ilgili kitaplara çizim ve resimler koyarak metinleri açıklarlardı. M.Ö. 1.000. yılda Ârâmililer, İbrânîler ve Suriyeliler satın alıyordu. Fenike- Yunan deniz ticareti sayesinde M.Ö. 800-700. yıllarda eski Yunanlılar papirüs almaya başladılar. Miletos aracılığı ile Akdeniz'e yayıldı. Helenistik devirde çeşitli merkezlerde papirüse ihtiyaç artınca üretimi devlet tekeline alındı ve devlet papirüs ticaretinden kazanç sağlar hale geldi. Zamanla üretim arttı, fiyat ucuzladı, papirüs dağıtımı yapan bürolar açıldı. Daha sonra devlet denetiminde olmak şartıyla özel imalâthaneler kuruldu.

Roma imparatorluk döneminde devlet tekeline olan papirüsün dağıtımı senatonun belirlediği kişiler eliyle düzenleniyordu. Mısır'dan gelen papirüsler Roma'daki depolarda muhafaza ediliyordu. Bu depolardan biri de Constantinopolis'te (İstanbul) idi.

Mısır, eski Yunan ve Roma'ya ait Antikçağ eserleri incelenerek dönemin sosyoekonomik yapısı, hukuk tarihi, din tarihi ve klasik filoloji için birinci elden kaynaklar ortaya çıkarılmıştır.

İslâm kültüründe yazı malzemesi olarak parşömenle beraber daha çok mektup ve ticarî yazışmalarda papirüsün de kullanıldığı bilinmektedir. Papirüs üzerine yazılmış günümüze ulaşan belgelerden biri Halife Ömer devrine aittir (22/643).

Papirüsün İslâm dünyasında mektup ve önemli yazışmalarda kâğıdın yaygınlaştığı 9. (15.) yüzyıla kadar kullanıldığı tahmin edilmektedir. DİA

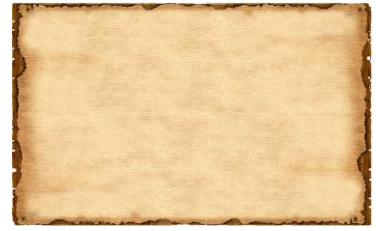
Hayvan derisinden yapılan ve adını Anadolu'daki Bergama (Pergamon) şehrinden alan yazı malzemesi.²⁹

Derinin kireçle işlenerek parşömene dönüştürülmesi işi, Mısır'ın Araplar tarafından fethinden sonra İtalya ve İspanya yolu ile Avrupa'ya geçmiştir.

Parşömen önceleri papirüsün yanında az kullanılırken milâttan sonra 3. yüzyıldan itibaren ve özellikle 4. yüzyılda kullanımı artmış ve giderek papirüsün yerine geçmiştir.³⁰

Bergama Kütüphanesi de, İskenderiye Kütüphanesinden sonra eski dünyanın en büyük ve en ünlü kütüphanesiydi. Koleksiyonunda bulunan 200,000 rulo belge ile İskenderiye Kütüphanesiyle yarışıyordu. Söylentiye göre, Mısır Kralları bu kütüphanenin hızla gelişmesinden dolayı kıskançlığa düşmüş, buraya papirüs göndermeyi durdurmuşlardı ve böylece parşömen kağıdının keşfedilmesine de neden olmuşlardı (Richardson, 1963, s.172-173).³¹

²⁹ Değerli ve ince parşömen elde etmek için dana veya buzağı derisi tercih edilirdi. Pergamentin kalitesi derinin yapımı, homojen oluşu, rengi, kalınlığı ve mürekkebi alışına bağlıdır. İyi pergament dayanıklıdır ve pek sararmaz. Önce derinin dış tabakası "epidermis" ve "dermis" çıkartılır, ortadaki "corium" alınır. Dıştaki tüylü kısım kireç, idrar ve ağaç külleriyle karıştırılmış su ile çıkartılır. İçteki kısım sönmemiş kireçte birkaç gün bekletilerek bıçakla kazınır. Tezgâhta gerilen derinin yüzeyindeki pürüzler sünger taşı ile düzleştirilir ve cilâlanır, ardından pudra haline getirilmiş kireç taşı sürülür. İşlenen ve cilâlanan parşömen tabakası dikdörtgen yapraklar halinde (hartia, fulla, folia) kesilerek biçimlendirilir. Yapraklar bir defa katlanırsa "folio", iki defa katlanırsa "quarto", dört defa katlanırsa "octavo" ve on iki defa katlanırsa "duodecimo" adını alır.

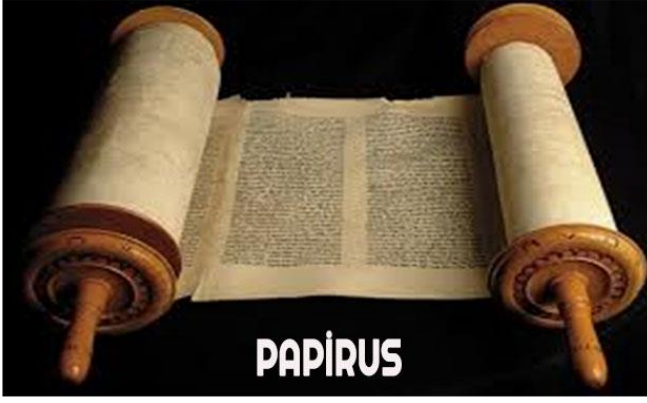
³⁰ Parşömen Roma'da 1. yüzyıldan itibaren yazı aracı olarak kullanılmaya başlanmış, her iki yüzüne yazılabilmesi, ucuz ve açık renkli oluşu, okuma kolaylığı gibi sebeplerle Roma İmparatorluğu içinde kısa zamanda yayılmış, Hristiyanlık ile bütün Avrupa'da yaygınlaşmış, dualar, ritüeller ve dinî eğitime ilişkin metinler onun üzerine yazılmıştır. Daha önce papirüs üzerine yazılmış olan metinler sağlam olan parşömene aktarılmıştır. İmparator Konstantinos (M.S. 324-337), saray kütüphanesinde bulunan Homeros'un şiirlerini altın yaldızlı harflerle deri üzerine yazdırmış, İstanbul'da inşa ettirdiği kilisenin kütüphanesindeki yazıların kopyalarını da parşömene yazdırarak güvence altına almıştır. 4. yüzyıldan itibaren papirüs yazmalar parşömene geçirilmiştir. Deri, üzerine yazıldıktan sonra yapraklar bir arada tutturularak kitap şekli (kodeks) verilmiş, rulo yerine kodeks şeklini almış olan bu ciltler milâttan sonra 2-4. yüzyıllar arasında kullanılmıştır. İslâm dünyasında kâğıt üretimi yapan ilk tesis 178 (794-95) yılında Bağdat'ta kurulmuş, bu tarihe kadar yazı malzemesi olarak parşömen kullanılmıştır. İslâm'ın doğuşu sırasında Mekke ve Medine'de deri tabakçılığının varlığı bilinmektedir. **Hız. Peygamber'in hayatıyla ilgili kaynak eserlerde yazı malzemesi olarak safran ve gül suyu ile boyanmış, inceltilmiş, terbiye edilmiş derinin (parşömen, rak) kullanıldığı, özellikle vahiy ve mektupların dayanıklı ve kalıcı olması sebebiyle parşömen üzerine yazılmasının Peygamber tarafından öğütüldüğü, Halife Osman zamanında çoğaltılan mushafların da parşömen üzerine yazıldığı belirtilmektedir.**

Araplar, üzerine yazı yazılan beyaz ince deriye rak diyorlardı. Nitekim Kur'an'da rak kelimesi zikredildiği gibi (et-Tür 52/2-3) "tomar denilen büyük kâğıt" anlamında sicil de geçmektedir (el-Enbiyâ 21/104). Araplar kâğıda esas olarak kurtâs (kurtâs, kartâs), beyaz sayfa veya parşömene mührâk ve varak derler. Kelime Kur'an'da "kitap yazılan kâğıt" anlamında geçer (el-En'âm 6/7, 91). DİA

³¹ Büyük İskender'in (M.Ö. 356-323) bölünmüş İmparatorluğunda kurulan dört kütüphane (Makedonya, Bergama, Antakya ve İskenderiye Kütüphaneleri) içinde en önemlileri İskenderiye ve Bergama Kütüphaneleriydi. Helenistik devir, deriden yapılan yazı malzemesinin "pergamen" adını alması ve derilerin iyice işlenerek her iki yüzüne de yazılması açısından bir dönüm noktasıdır. İskenderiye Kütüphanesi ile yeni kurulacak olan Bergama Kütüphanesi arasındaki rekabet derinin Bergama'da geliştirilmesine sebep olmuştur. Mısır'da eski krallık döneminden M.Ö. 2778-2413 kalan örnekler vardır. Derinin asıl kullanımı, M.Ö. 1580-1085'de arttı, M.Ö. 1580-1320'de kanun metinleri kırk kadar deri rulo üzerine yazılmıştır. Filolojik ve arkeolojik belgelerden Mezopotamya'da da derinin yazı malzemesi olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Milâttan önce 7-2. yüzyıllar arasında özellikle **resmî belgeler deri üzerine yazılmıştır.**

Ârâmîler'in, milâttan önce 8. yüzyıldan itibaren Mezopotamya'da yerleşince özellikle siyasî ve günlük belgeleri deri üzerine yazmayı tercih ettikleri, Suriye ve Filistin'de derinin yazı malzemesi olarak kullanıldığı bilinmektedir.

İbrânîler (M.Ö. 1020-930), kutsal kitaplarını ve dini esas alan metinleri (thora) dikerek birbirine ekledikleri deriler üzerine yazıp rulolar haline getirmişlerdir. Helenistik devirde yetmiş iki bilgin tarafından İbrânîce'den eski Yunanca'ya pek çok eser çevrilmiştir. Ahd-i Atîk de bunlar arasındadır. Papirüs üzerindeki eserler de parşömene geçirilmiştir.

YAZIM MALZEMELERİ VE PEYGAMBERLER

KİL VE BALMUMU TABLETLER DÖNEMİ (M.Ö.10.000-M.Ö. 4-3.000)

PAPİRÜS DÖNEMİ (M.Ö.4-3.000 M.Ö.300)

PARŞÖMEN DÖNEMİ (M.Ö. 150 M.S.800)

KÂĞIT DÖNEMİ (M.S. 100-750 -1200)

Adem'in, bir peygamber olup olmadığını, nerede, ne zaman yaşadığını bilemiyoruz. Bu konudaki iddialar, konumuzun dışında kalmaktadır. Onun döneminde, muhtemelen yazım malzemesi hiç kullanılmamış, yahut basit düzeyde kil tabletler kullanılmıştır. Nuh Peygamber ve İbrahim Peygamber (as) döneminde de, kil tabletler kullanılmış olmalıdır.³²

Yusuf Peygamberin, M.Ö. 1650'lerde Mısır'da yaşadığı kabul edilmektedir. Mısır'da yazım malzemesi olarak Papirüs kullanılmaktadır. Yusuf'tan sonra Musa Peygamber (as), M.Ö. 1200'lerde, Mısır'da ve Sina Yarımadası'nda yaşamış; Mısır'da iken Papirüs kullanmışlar; ama Sina Yarımadası'na göç edince, oradaki çöl şartlarından dolayı, yazım malzemesi kullanma konusunda bir önceki dönem olan Kil Tablet Dönemi'ne zorunlu geçiş yapılmıştır. İsrailoğulları'nın Mısır'da 430 yıl esaret hayatı söz konusudur. Musa'nın Mısır'daki zulümden onları kurtarmasından sonra Sina yarımadasında, çöllerde 40 yıl çok zor koşullarda yaşamışlardır.

İsa Peygamber (as), M.Ö. 4-M.S. 30'lü yıllarda Kudüs'te yaşamış, hayatı boyunca hem Yahudi din adamlarının, hem de onların kışkırtması sonucu Roma İmparatorluğu'nun resmi yetkililerinin baskılarına maruz kalmıştır.

Tüm bunlar, önceki peygamberlere inen metinlerin neden bütünüyle korunamadığını açıklamaktadır. Allah'ın neyi korumayı vaat ettiğine dair başlığımızda bunun nedenlerini ele alacağız.

B) ALLAH NEYİ KORUYACAĞINI VAAT ETTİ?

Allah'ın vaat ettiği şey, ana mesajı korumak idi. Çünkü insanların kurtuluşu, ana mesajdan geçiyordu. Yoksa Kitab'ında söz ettiği yerler, kişiler, sayılar, tarihler, örnekler ana mesajın dışında yer alıyordu.

Ana mesajdan kasıt, temel hükümler idi. Bunlar, temel sınırlamalar ve buyruklardan oluşuyordu. Örnek vermek gerekirse, bunlar şöyle sıralanabilirdi.

³² Adem, M.Ö. 6.000 ???'lerde, Mezopotamya - Hindistan - Ağrı - Mekke - Afrika'da yaşadığı iddia edilmektedir. Nuh peygamberin, M.Ö.4.000???'lerde, Mezopotamya'da yaşadığı düşünülmektedir. İbrahim peygamberin, M.Ö.2.100-1.900'lerde, Keldaniler, Ur ve Ken'an bölgesinde yaşadığı kabul edilmektedir.

İLAHİ HÜKÜMLER (SINIRLAMALAR)

1. Kula kulluk etmemeli ve aracı edinmemelisiniz.
2. Hiçbir şeyi ve kimseyi putlaştırmamalısınız.
3. Cana kıymamalı, öldürmemelisiniz.
4. Yalan ve iftira atmamalısınız.
5. Zulüm ve haksızlık yapmamalısınız.
6. Çalmamalı ve yetim malı yememelisiniz.
7. Saygısızlık ve küstahlık etmemelisiniz.
8. Ahlaksızlık yapmamalısınız.
9. İsraf, bencillik ve cimrilik etmemelisiniz.
10. Bilmediğiniz ve emin olmadığınızı yapmamalısınız.
11. Kibirli ve kendini beğenmiş davranmamalısınız.
12. Riyakarlık ve gösteriş yapmamalısınız.
13. Kıskanç ve hasetçi olmamalısınız.
14. Büyücüden, falcıdan, tefecilikten uzak durmalısınız.
15. Alkol, kumar, uyuşturucu ve zararlı olandan kaçınmalısınız.

İLAHİ HÜKÜMLER (BUYRUKLAR)

1. Yalnızca Allah'a koşulsuz bağlanmalısınız.
2. Yalnızca Allah'a dua etmelisiniz.
3. Dürüst olmalısınız.
4. Temel haklara riayet etmelisiniz.
5. Adaletli olmalısınız.
6. Sorumlu davranmalısınız.
7. Dürüst insanlarla dost olmalısınız.
8. İlahi kitabı ve doğayı incelemelisiniz.
9. Adil şahitlik yapmalısınız.
10. Doğru ve yararlı işler yapmalısınız.
11. Sözünüzde durmalısınız.
12. Muhtaçlara yardım etmelisiniz.
13. Akrabaya ve yakın çevrenize iyi davranmalısınız.
14. Barıştan yana olmalısınız.
15. Sabretmesini, şükretmesini bilmelisiniz.

Allah'ın korumayı vaat ettiği şey, ilahi kitaplarda bahsedilen peygamberlerin ve onların düşmanlarının adları ve sayıları değildi. Yaşadıkları coğrafyanın ve mekânların adları da değildi. Peygamberlerin ve onların düşmanlarının karşılıklı konuşmalarında, kullandıkları örnekler de değildi. Oysa bunlar da temel hükümlerin yanı sıra o kitaplarda yer alıyordu. Kullandıkları yazım malzemesi de değildi.

Ama insanların asıl sorumlu oldukları, sınıksız tutunmaları gereken ana konular, işte bu sözünü ettiğimiz temel hükümler idi. Allah da, bunları bütün kitaplarda korumuştur.

Diğer taraftan, insanların kendi başlarına yapabilecekleri, sorumlu oldukları işleri, Allah yapmazdı. Tarla kazılacak ise, onu insanlar kazacak; yemek pişirilecek ise, onu insanlar pişirecekti. İnsanın yapacağı işi Allah'tan beklemek, Allah'a saygısızlıktır.

İnsanların korumaları gereken şeyler, tüm insanlığı ilgilendiren değerlerdir. Eğer Allah indirdiği vahyin yazım malzemesini korumayı vaat etmiş olsaydı, ne önceki peygamberlerin yakın dostları, ne de son peygamberin yakın dostları, onu korumak için bir çaba içine girmezlerdi. Ne Hz Ebubekir, ne Hz Ömer, resmi nüsha oluşturma konusunda titizlik göstermezlerdi. Öyle ya, nasıl olsa, Allah, korumayı vaat ettiyse...

Mehmet Akif Ersoy, kendi yapacakları işleri, Allah'tan bekleyen kişileri ciddi biçimde eleştirmektedir:

«Çalış!» dedikçe Din, çalışmadın, durdun,
Onun hesâbına birçok hurâfe uydurdun!
Sonunda bir de «tevekkül» sokuşturup araya,
Zavallı dîni çevirdin onunla maskaraya!

Bırak çalışmayı, emret oturduğun yerden,
Yorulma, öyle ya, Mevlâ hizmetçin iken!
Yazıp sabahleyin evden çıkarken işlerini,
Birer birer oku, bitirince defterini;

Bütün o işleri Rabbim görür: Vazifesidir...
Yükün hafifledi... Sen şimdi doğru kahveye gir!
Çoluk, çocuk sürünürmüş sonunda aç kalarak...
Senin işlerini yapan Allah değil mi? Keyfine bak!

Onun nimetler hazinesi kendi veznendir!
Havâle et ne kadar masrafın olursa... Verir!
Silâhı kullanan Allah, sınırı bekleyen O;
Levâzımın bitivermiş, değil mi? Ekleyen O!

Çekip kumandası altında ordu ordu melek;
Senin hesâbına kafirleri yerle bir edecek!
Başın sıkıldı mı, yeterli senin o nazlı sesin:
«Yetiş!» de, kendisi gelsin, ya Hızır'ı göndersin!

Evinde hastalanan varsa, borcudur: Bakacak;
Şifa hazînesi derhal oluk oluk akacak.
Demek ki: Her şeyin Allah... Yanaşman, ırgadın O;

Çoluk çocuk O'na âid: Lalan, bacın, dadın O;

Mali işlerinden sorumlu O; kâhyan, veznedarın O;

Alış seninse de, veriştin sorumlu olan O;

Denizde savaş olacaktı... Gemin O, kaptanın O;

Ya ordu gerekliydi... Askerin, kumandanın O;

Köyün yasakçısı; şehrin de baş tahsildarı O;

Aile doktoru, eczacı... Kısacası hepsi O.

Ya sen nesen? Tevekkülcü! Yutulmaz artık bu!

Biraz da saygı gerektir... Ne saygısızlık bu?

Allah'ı kendine kul yaptı, kendi ilah oldu ya;

Utanmadan da tevekkül diyor bu cür'ete... Ha?"³³

O günkü inananlar, Allah'ın indirdiği Tevrat'ı korumaktan sorumlu idiler. Onlar da büyük bir titizlikle ahid sandığını korumaya çalışıyorlardı. Zaten kendileri zor koşullarda yaşayan insanların, hem kendi hayatlarını, hem de kitaplarını korumaları gerekiyordu. Ama zorlu şartlarda, fazla nüshası olmayan tabletleri korumak oldukça güçtü.

İsa Peygamber de zor şartlar altında yaşam sürmüştü. Kendisine gelen vahyi koruması kolay değildi. Kendi hayatı bile tehlikede idi. Tarihsel koşullar neyi gerektiriyorsa o yaşıyordu. Bir Romalı asker, İncil'i yakmak veya suya atmak isteseydi, Allah, onun bu girişimini, ilahi bir müdahale ile durdurur muydu? Onu taş mı keserdi? Elbette Hayır. Kitabı insanlar koruyacaktı. Allah da, ondaki ana mesajı; Kamu vicdanında yaşatarak, ortak iyiyi savunanların zihninde ve mücadelesinde ilahi adalet gereği koruyordu.

İlahi mesajın/vahyin korunmasıyla ilgili ayette, indirilen her şeyin değil, ana mesajın (zikrin) korunacağından söz edilmiştir.³⁴

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

«İnnâ nahnu nezzelnâ ez-zikra ve innâ lehu le hâfizûn»

«Ana mesajı (ez-zikri) biz indirdik, elbette onu korumakla sorumlu biziz.» (15Hicr: 9)³⁵

³³ Safahat, Fatih Kürsüsünde, 242 (497,499,501). Sadeleştirilmiştir.

³⁴ Prof. Murat Sülün'ün "Kur'ân-ı Kerim'in Korunması İle İlişkilendirilen Hicr 9a Farklı Bir Yaklaşım" adlı makalesi bu konuya ışık tutmaktadır.

³⁵ Ana mesaj uyarı konularıyla ilgilidir. 36Yasin/11; "Kur'an, ana mesaj için kolaylaştırdık. Ancak öğüt alan mı var?" 54Kamer/17,22,32,40; Ana mesajı duydukları zaman deliye dönüyorlar. 68Kalem/51; Ana mesajdan (Tevrat'tan) sonra Zebur'da da yeryüzüne erdemli insanlar mirasçı olacak diye yazdık. 21Enbiya/105; "Bunlar, Kitab'ın ayetleri ve beyan edici Kur'an'ın ayetleridir. Ey kendisine ana mesaj (ez-zikr) indirilen zat! Sen delirmişsin! Ana mesajı (ez-zikri) biz indirdik; onu korumakla sorumlu biziz." 15Hicr/1,6,9; «Onlar, kendilerine gelen ana mesajı (ez-zikr) reddettiler. Halbuki o, üstün nitelikli bir Kitaptır. Ki ne önünden, ne de arkasından onu boşa (saçma) çıkaracak bir söz gelmez. (Çünkü) Yüceltmeye yaraşan, temel hükümleri belirleyen tarafından indirilmiştir.» 41Fussilet/40-41; Kur'an, ana mesajla donatılmıştır. 38Sad/1 (Kitap daha genel: 3/7); "Sana ayetlerden ve temel hükümleri belirleyen ana mesajdan okuyoruz." 3Al-i İmran/58; Ana mesajı (kurucu ilkeler: temel hükümleri) bilenlere sorun. Kanıtlar ve sayfalarla. Sana ana mesajı (ez-zikri) insanlara, nelerin indirildiğini beyan edesin de belki düşünürler diye indirdik. 16Nahl/43-44 (Beyan edilen şeyler, gizlenilmemesi gereken (3/187) ve hakkında ihtilaf ettikleri konulardır. 16/64; 43/63)

MÜSLÜMANLARIN GÜÇLÜ MEDENİYET KURMALARI (630 – 1600)

Kur'an, 610 yılında indi. Bu çağ, diğer ilahi kitapların indiği çağdan farklı bir çağdır. Kur'an'ın indiği çağ İran (Sasani), Roma (Bizans), Yunan (Grek), Çin, Hint, Mısır (Antik Mısır) medeniyetlerinin zirvede olduğu bir çağdır.

Bu çağda Kur'an'a inananlar; Musa ve İsa peygamberlerin dönemindeki gibi, mağdur, mazlum, zavallı, garip bir azınlık değildiler. Evet, Muhammed Peygamber (as) de, Mekke Dönemi'nde çok büyük baskılara maruz kaldı. Ama vefat etmeden önceki son 10 yılında, onunla birlikte inananlar, gitgide güçlendiler; kendilerini ve ellerindeki kitabı koruma konusunda bir sıkıntı çekmediler. Kurulan bağımsız devlet de, zamanla Dünya'nın en güçlü devleti konumuna yükseldi.

Diğer peygamberler döneminde kil tablet ve papirüs kullanılırken, son Peygamber döneminde, dünyanın en kaliteli yazım malzemesi olan parşömen kullanılıyordu. Nitekim Kur'an, resmi düzeyde parşömenlere yazılmıştır.

Her dönemde sosyo-ekonomik nedenler ve tarihsel koşullar neyi gerektiriyorsa, o yaşanmıştır ve görülmüştür ki önceki vahiy metinleri, ana mesaj dışında korunamamıştır. Son peygamberden sonra artık dini (Tanrısal temel ilkeler ve değerler sistemi) konuda vahiy metinleri gelmeyecektir. Belki de bu yüzden, son ilahi kitabın bütünsel korunması için, sosyo-ekonomik nedenler ve tarihsel koşullar ortaya çıkmış veya oluşturulmuştur.

C) KUR'AN'IN TÜMÜNÜN EZBERLENMESİ

Kur'an, sahabe döneminde baştan sona çok sayıda kişinin ezberlediği bir kitaptır. Ezberleme yöntemi, kendi başına koruma yöntemlerinden biridir. Sözgelimi İstiklal Marşı'nın metni elimizde olmasa, onu, ezbere bilen binlerce öğrenci, öğretmen ve vatandaş sayesinde tekrar onun yazılması mümkündür.

Kağıt kalemin, okur yazarın kolayca bulunmadığı dönemlerde metinlerin korunması için, gerektiğinde ezberleme yöntemi tercih ediliyordu. Halk ozanlarına ait onlarca, yüzlerce edebi metin bu yolla günümüze ulaşmıştır.

Kur'an, ona inananlar açısından dünyanın en kıymetli kitabıdır. Onu korumak için çok büyük hassasiyet gösterildiği inkar edilemeyecek bir gerçektir. Sözgelimi, 30 kişinin ezbere bildiği bir metni, bir de elde yazılı nüshalar varsa, vesika niteliğinde yeniden kayda geçirmek mümkündür. Kur'an, bu gerçeğe de işaret eder:

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ

«Kitap (ayetler), bilgi sahiplerinin zihnindedir.» (29Ankebut: 49)

Kur'an'ın lafızlarındaki senfonik özellik nedeniyle milyonlarca insan, Kur'an'ı ezberlemiştir. Kur'an'ın tüm nüshaları kaybolsa, ezberinden Kur'an'ı yeniden mushaflaştıracak her dönemde binlerce, on binlerce hâfız mevcut olmuştur. Günümüzde Kur'an'ın ezberlenmesine önem veren hemen her ülkede Kur'an'ı ezberlemiş binlerce insanı bulmak mümkündür.

Fakat Tevrat ve İncil için aynı uygulamadan söz edilmez. Sadece sıradan insanlar değil, Tevrat'ı baştan sona ezberlemiş bir haham, İncil'i baştan sona ezberlemiş bir papaz bile bilinmez.

D) KUR'AN'IN YAZIYA GEÇİRİLMESİ

Kuşkusuz Kur'an, yazılı bir metin olarak değil, sözlü olarak inmiştir:

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ

«Eğer sana kâğıt üzerine yazılı bir Kitap indirmiş olsaydık da onu elleriyle tutsalardı, yine inkâr edenler, "Bu, apaçık bir büyüden başka bir şey değildir!" derlerdi. » (29Ankebut: 49)

تَجْعَلُونَهُ قِرَاطِينَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَلِمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ

«Allah'ı şânına yaraşır biçimde tanıyamadılar, zira "Allah, insana bir şey indirmedir" dediler. De ki: "Öyleyse Mûsâ'nın, insanlara nur ve yol gösterici olarak getirdiği, -ki siz onu parça parça kâğıtlar haline getirip gösteriyorsunuz, çoğunu da gizliyorsunuz- ve ne sizin, ne de babalarınızın bilmediği şeylerin size öğretildiği Kitabı kim indirdi?» (6En'am: 91)

Vahiy metinleri geldikçe, geçmişte olduğu gibi o günkü inananların güçleri ölçüsünce yazıya geçirilmiştir. Kuşkusuz her dönemin yazım malzemesi farklı olduğu gibi, sosyo-ekonomik şartları ve güvenlik tedbirleri de farklıdır. Yazıya geçirme, yaklaşık 13 yıl süren Mekke Dönemi'nde daha zor, 10 yıllık Medine Dönemi'nde ise imkanların daha fazla olmasından ve inananların bağımsız bir devlet sahibi olmalarından dolayı daha kolay olmuştur. Müslümanların yaşadığı dönemde hem papirüs, hem de parşömen kullanılıyordu. Parşömen, daha pahalı ve daha zor bulunuyordu. Ama parşömen daha dayanıklı ve daha güven verici bir malzeme idi. O günkü Müslümanlar, özellikle resmi nüshalarda en kıymetli malzeme olan parşömeni kullandıklarını biliyoruz.

وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ فِي رَقٍّ مَنْشُورٍ

«Yayılmış ince deri (parşömen) üzerine satır satır yazılmış Kitaba ki...» (54Tur: 2-3)

Gelen vahiy metinlerini yazacak katiplerin, güvenilir insanlardan seçildikleri, aklın ve sağduyunun yanı sıra, aynı zamanda bu dinin tabiatının da bir gereğidir.

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ - مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ - بِأَيْدِي سَفَرَةٍ - كِرَامٍ بَرَرَةٍ

«Şüphesiz bunlar (âyetler), güvenilir kâtiplerin (elçilerin) elleriyle (yazılıp) tertemiz kılınmış, yüce makamlara kaldırılmış değerli sayfalarda (yazılı) bir öğüttür.» (80Abese: 12-16)

E) EN ESKİ KUR'AN NÜSHALARI

Hız Ebubekir Dönemi'nde, daha önceden vahiy katipleri tarafından yazılan ilk nüshalar ve Kur'an'ı ezberleyen hafızların eşliğinde resmi hakem nüsha oluşturuldu. Bu, ilk Kur'an yazması değil, ihtilaflar ortaya çıkması durumunda hakem işlevi görecek resmi nüsha idi.

Hız Osman Dönemi'nde ise, eyalet merkezlerinde de resmi nüshalara ihtiyaç duyuldu. Çünkü İslam ülkesi genişlemiş, farklı coğrafyalarda, farklı inanç ve kültürlerdeki insanlar da Müslüman olmuştu. İhtilafların çıkması durumunda, her eyalet merkezinde birer resmi hakem nüsha gerekiyordu.

- ☐ MEDİNE NÜSHASI
- ☐ MEKKE NÜSHASI
- ☐ KÜFE NÜSHASI
- ☐ BASRA NÜSHASI
- ☐ ŞAM NÜSHASI

Günümüzde en eski kur'an Mushafları, işte yukarıdaki nüshalardan çoğaltılmışlardır:

1 - TAŞKENT MUSHAFI, KÜFE NÜSHASI 'NDAN

2 - İSTANBUL MUSHAFI:

A - TOPKAPI MUSHAFI, MEDİNE NÜSHASI 'NDAN

B - TÜRK VE İSLAM ESERLERİ MUSHAFI, BASRA NÜSHASI'NDAN

3 - KAHİRE MUSHAFI

4 - LONDRA MUSHAFI, ŞAM NÜSHASI'NDAN

5 - ST. PETERSBURG MUSHAFI³⁶

F) GÜNÜMÜZDEKİ KUR'AN NÜSHALARI

KUR'AN'IN İLK YAZILI NÜSHASI 600-652 YILLARINA AİT

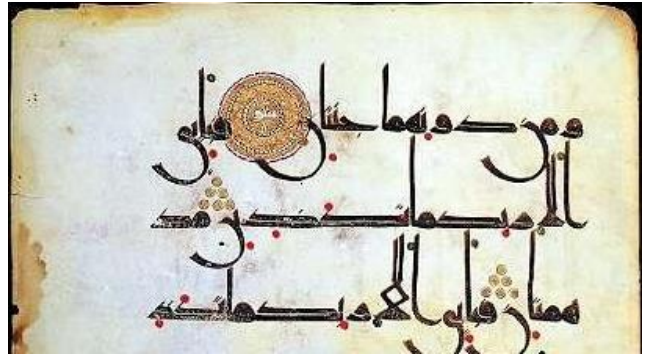
Kur'an'ın ilk yazılı nüshası Berlin'de bulundu. Almanya'nın başkenti Berlin Devlet Kütüphanesinde, yedi yaprak parşömen (pergament) üzerine yazılmış Kur'an nüshaları, Zürih'te bir laboratuvarında incelendi ve 606 ile 652 yılları arasındaki yıllardan kaldığı belirlendi.

'Maerkische Allgemeine Zeitung' isimli gazetede habere göre, Devlet Kütüphanesi basın sözcüsü Jeanette Lambie, nüshaların 'Corpus Coranicum' isimli geniş boyutlu ve uzun süreli bir araştırma projesi kapsamında, Zürih'teki bir laboratuvarında incelendiğini bildirdi. Bu proje, tüm Avrupa'da bulunan Kur'an nüshalarını bilimsel olarak inceliyor. (02.04.2015)³⁷

ALMANYA - TÜBİNGEN ÜNİVERSİTESİ

Almanya'nın Tübingen Üniversitesi'nden yapılan yazılı açıklamada, uzmanların Kur'an-ı Kerim sayfalarının 3 numunesini incelediklerini ve bunların yüzde 95,4 ihtimalle M.S 649-675 yıllarında yazıldığı sonucuna vardıkları ifade edildi.

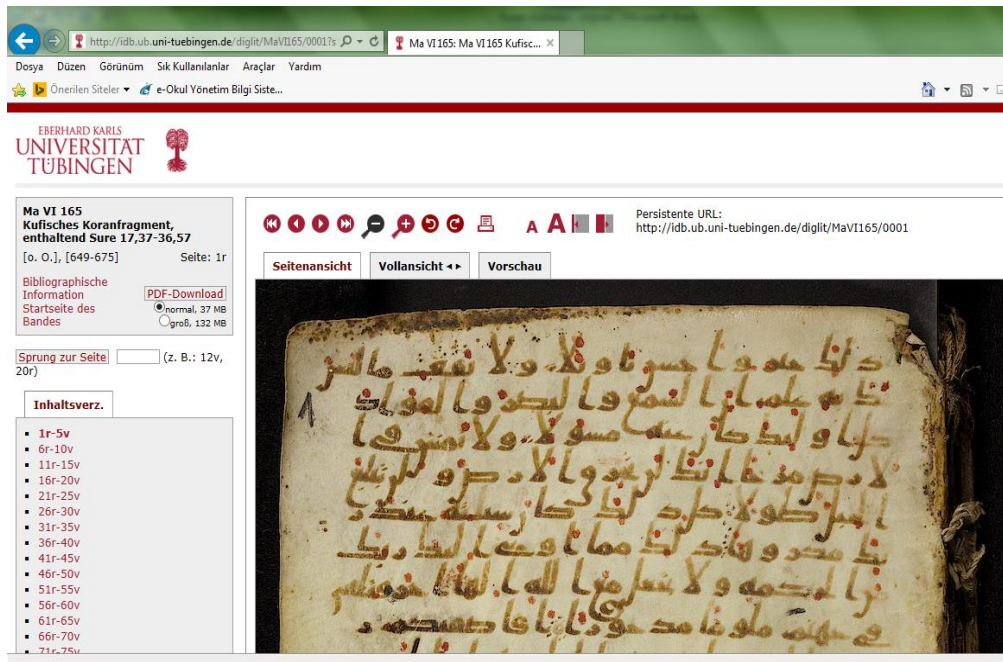
Sayfaların bilimsel metotla incelendiği belirtilen açıklamada, böylelikle kufi yazısıyla yazılmış sayfaların Hız Muhammed'in vefatından 20 ile 40 yıl sonra yazıldığı kaydedildi.³⁸

³⁶ Prof. Tayyar Altıkulaç – 2007, Hz Osman'a İfade Edilen Mushaf-ı Şerif Topkapı Sarayı Müzesi Nüshası.

³⁷ Bkz. <http://www.tagesspiegel.de/berlin/staatsbibliothek-zu-berlin-aelteste-bekannte-koran-handschriften-entdeckt/11593442.html>
<http://www.dpa-international.com/news/international/pages-of-a-koran-in-berlin-dated-to-just-after-mohammeds-lifetime-a-44803327.html>

³⁸ <http://idb.ub.uni-tuebingen.de/diglit/MaVI165/0001?sid=3eeb7d9508a969cbea5a7cf39be0f90e> <http://idb.ub.uni-tuebingen.de/opendigi/MaVI165> <http://www.coranica.de/> <http://www.rtf1.de/news.php?id=3382>
<http://www.haber7.com/kultur/haber/1219928-kuran-i-kerim-sayfalari-sanilandan-eski-cikti>

British Üniversitesi'ndeki Kur'an nüshalarının İslam kadar kadim olduğu haberine The New York Times gazetesi, kendi sitesinde şöyle yer vermiştir:³⁹

EUROPE | A Find in Britain: Quran Fragments Perhaps as Old as Islam

EUROPE

A Find in Britain: Quran Fragments Perhaps as Old as Islam

By DAN BILEFSKY JULY 22, 2015

Fragments of a Quran manuscript found at the University of Birmingham in England are believed to be from one of the oldest surviving copies of the Islamic text. By University of Birmingham on July 22, 2015. Photo by Birmingham University. Watch in Times Video »

Facebook Twitter Embed

³⁹ https://www.nytimes.com/2015/07/23/world/europe/quran-fragments-university-birmingham.html?_r=0

KUR'AN, % 95,4 568-645 YILLARINA AİTTİR, BIRMINGHAM ÜNİVERSİTESİ⁴⁰

WIKİPEDIA

The Free Encyclopedia

Main page

Contents

Featured content

Current events

Random article

Donate to Wikipedia

Wikipedia store

Interaction

Help

About Wikipedia

Community portal

Recent changes

Contact page

Tools

What links here

Related changes

Upload file

Special pages

Permanent link

Page information

Wikidata item

Cite this page

Print/export

Create a book

Download as PDF

Printable version

Other projects

Wikimedia Commons

Languages

Article

Talk

Read

Edit

View history

Search

Q

Birmingham Quran manuscript

From Wikipedia, the free encyclopedia

Two leaves of an **early Quranic manuscript** in the **Mingana Collection**^[1] of Middle Eastern manuscripts of the **University of Birmingham's** **Cadbury Research Library** were radiocarbon dated in 2015 between 568 and 645, suggesting that it may be among the oldest Quran manuscripts to date.^{[2][3]}

The manuscript is written in ink on **parchment**, using a monumental **Arabic Hijazi script** and is still clearly legible.^[3] The leaves preserve parts of **Surahs** 18 to 20.^[4] It was on display at the Birmingham University, Bramall Music Building, from 2-25 October 2015 and is currently being exhibited at the Birmingham Museum and Art Gallery until 5 August 2016.^[5]

Contents [hide]

1

Description

2

Identification

3

Significance

4

Background

5

References

6

External links

Description [edit]

The two leaves have been recognized^{[2][6][7]} as belonging with the 16 leaves catalogued as BnF Arabe 328(c)^{[8][9]} in the **Bibliothèque Nationale de France** in Paris, now bound with the **Codex Parisino-petropolitanus**; and witness verses corresponding to a **lacuna** in that text.

The Birmingham leaves, now catalogued as Mingana 1572a, are folio size (the leaves of BnF Arabe 328(c) are 33.3 cm by 24.5 cm)^[6] and are written on both sides in a generously-scaled and legible script.^[3] One two-page leaf contains verses 23–31 of Surah 18 (Al-Kahf) while the other leaf the final eight verses 91–98 of Surah 19 (Maryam) and the first 12 verses of Surah 20 (Ta-Ha), all in their **present day sequence** and conforming very closely to the standard text. The two surviving leaves will have been separated in the original codex by a number of missing folios containing the intervening verses of surahs 18 and 19. There are no **diacritical** marks to indicate short vowels, but consonants are occasionally differentiated with oblique dashes. The text is laid out in

Birmingham Quran manuscript

Cadbury Research Library, University of Birmingham

folio 1 verso (right) and folio 2 recto (left)

Date	Between c. 568 and 645
Language(s)	Arabic
Scribe(s)	Unknown
Material	Parchment · ink
Format	vertical
Script	Hijazi
Contents	Parts of Surahs 18 to 20
Accession	1572a

Quran

İNGİLTERE'DEKİ BİRMİNGHAM ÜNİVERSİTESİ, KENDİ SİTESİNDE BU GERÇEĞİ ŞÖYLE BİLDİRİMTİR.⁴¹

⁴⁰ https://en.wikipedia.org/wiki/Birmingham_Quran_manuscript

⁴¹ The Birmingham Qur'an Manuscript: <https://www.birmingham.ac.uk/facilities/cadbury/TheBirminghamQuranManuscript.aspx>

The Qur'an Manuscript display

A Qur'an manuscript held by the the Cadbury Research Library at the University of Birmingham has been placed among the oldest in the world thanks to modern scientific methods.

Radiocarbon analysis has dated the parchment on which the text is written to the period between 568 and 645 CE with 95.4% accuracy. Researchers conclude that the Qur'an manuscript is among the earliest written textual evidence of the Islamic holy book known to survive. See the [About the Birmingham Qur'an manuscript](#) section for more information and refer to the About and FAQ sections at the end of this page.

Türkiye'de bu haberler şöyle yer almıştır:

Screenshot of a news article from Hürriyet Gündem dated 23 Ocak 2015. The article title is "Kur'an'ı Kerim'in değişmediği ispatlandı" (The Qur'an's Kerim has not changed, it is proven). The article is by A.A. and dated 14 Ağustos 2010. The text discusses the findings of a study by Dr. Tayyar Altıkulaç, head of the Eski Diyanet İşleri Başkanlığı, who concluded that the original 4 Mushaf with the Qur'an's Kerim is among the earliest written textual evidence of the Islamic holy book known to survive. The article mentions that the study was conducted by the IRCICA and the Türkiye Diyanet Vakfı'nın katkılarıyla yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi verdi. It also states that the study found that the Qur'an's Kerim has not changed over time, which is a significant finding for the Islamic world. The article includes a photo of an open Mushaf.

3) KUR'AN'IN BİLİMSEL VERİLERLE UYUMLULUĞU

Kur'an'ın Allah'a ait olduğunun önemli bir göstergesi de günümüzdeki bilimsel verilere paralel veriler içermesidir. Bu veriler, zorlama yorumlar değil, konuyla ilgili kullanılan sözcüklerin doğrudan ilk anlamıdır. Bilimsel açıdan ortaya çıkan pek çok bilimsel sonucun Kur'an'da göze çarpması, onun olağanüstülüğü ve korunmuşluğuna bir işarettir.

Bilimsel gerçeklerle ilgili ifadeler, birer işaret olarak kabul edilebilir. Yoksa amaç, bunları öğretmek değildir. Ayrıca bilimsel tespitlerin yanlışlanma olasılığı mümkündür. O yüzden Kur'an'daki bilimsel işaretleri, ondaki mutlak doğrular gibi almamak gerekir diye düşünüyorum. İnsanın yaratılışı, evrenin oluşumu ve daha pek çok konuda ipuçlarına rastlamak mümkündür. Örnekler,

- Evren bir patlama sonucu meydana gelmiştir. (Big- Bang’a işaret) (21Enbiya: 30)
- Evren durağan değil, genişlemektedir. (51Zariyat: 47)
- Uzay, yerküre ve arasındakiler altı evrede yaratılmıştır. (11Hud: 7; 50Kaf: 38)
- Güneş ve gezegenler, sabit değil belirli bir yörüngede hareket etmektedir. (55Rahman: 5; 36Yasin: 38-40)
- Dağlar yerküreye doğru kazık gibi çakılıdır. (78Nebe: 6-7)
- Yüzey gerilimi, deniz sularının birbirine karışmasına engeldir. (55Rahman: 19-20; 25Furkan: 53)
- Atmosferin her katmanı, geri dönüşümlü özelliklidir. (86Tarık: 11)
- Tüm canlılar sudan (sıvı bir maddeden) yaratılmıştır. (21Enbiya: 30; 24Nur: 45; 25Furkan: 54; 32Secde: 8)
- Her varlık parite yasasına (Dirac denklemi) göre yaratılmıştır. (36Yasin: 36; 20Taha: 53)
- Bebeğin gelişimi üç karanlık evrede olmaktadır. (39Zümer: 6)
- Zaman görelidir. (22Hacc: 47; 32Secde: 5; 70Mearic: 4)
- Rüzgârlar aşılایıcıdır. (15Hicr: 22; 22Hacc: 22)
- Atomaltı parçacıklar vardır. (34Sebe: 3)
- Yerküre, sabit değil hareket halindedir. (27Neml: 88)
- Yerküre, devede yumurtası (geoit) şeklindedir. (79Naziat: 30); Yerküre, onun dışından izleyen için küremsi bir yapıya sahiptir. (39Zümer: 5)
- Atmosfer koruyucu özelliğe sahiptir. (21Enbiya: 32)
- Atmosfer yedi katmanlıdır. (2Bakara: 29; 41Fussilet: 12)
- Her atmosferin bir görevi vardır. (41Fussilet: 12)
- Atmosferin yedi katmanının benzeri yeryüzünün de katmanları vardır. (35Talak: 12)
- Atmosferin katmanları birbiriyle uyumludur. (67Mülk: 3)
- Çevre kirliliğinin nedeni, insan kaynaklıdır. (30Rum: 41)
- Gökyüzüne doğru yükseldikçe atmosfer basıncı azalır. (6En’am: 125)
- Yağmur bir ölçüye uygun inmektedir. Su döngüsü. (39Zümer: 21; 43Zuhuf: 11)
- Yıldızların da ömrü var. (77Mürselat: 8)
- İnsan topraktan (organik + inorganik maddelerden) ve sudan (sıvı maddeden) yaratılmıştır. (23Mü’minun: 12; 30Rum: 20; 32Secde: 7; 25Furkan: 54)
- Embriyoda önce kıkırdak doku, sonra kaslar oluşur ve kemikleri sarar. (23Mü’minun: 14; 2Bakara: 259)
- İnsanın döllenmeden sonraki ilk oluşumu, rahim duvarına asılıp tutunma özelliği şeklindedir. (23Mü’minun: 14)
- Cinsiyeti spermiler belirler. (32Secde: 8; 53Necm: 45-46; 56Vakıa: 57-59; 77Mürselat: 20-22)
- Yuvayı dişi arı yapar. (16Nahl: 88)
- Bal, insanlara şifadır. (16Nahl: 69)
- Bitkilerde erillik-dişillik söz konusudur. (13Ra’d: 3; 20Taha: 53) ⁴²

4) KUR’AN’DA MATEMATİKSEL OLAĞANÜSTÜ GÖSTERGELER

a) Kur’an Kelimelerinin Tekrarındaki Uyumluluk

Kur’an’ın, kapsamlı biçimde incelenmesi amacıyla kelimeye dayalı fihristleri 1900 yıllardan sonra ortaya çıkmıştır. Bunlardan kitap bazında en yaygın olanı, Kur’an’daki bütün kelimelerin tüm formlarını alfabetik sıralı ve her kelimenin geçtiği ayet ve sûre numaralarını tek tek veren, 1938’de yayınlanan, Muhammed Fuad Abdulkaki’nin “Mu’cemul Mufehres li Elfâzil Kur’anil Kerîm” adlı çalışmasıdır. Diğer, 1970’lerden itibaren Kur’an’ın digital ortama taşınmasıdır. Bu tarihten sonra, Kur’an’daki rakamsal tekrarlar üzerinde daha fazla inceleme yapılmış ve Kur’an’ın matematiksel yönüne yoğunlaşmıştır.

Bu araştırmalar sonucu, daha önceden pek tespit edilmemiş birtakım olağan dışı matematiksel uyumlar gözlemlenmiştir. Bu veriler incelenirse, tesadüflerle açıklanamayacak ölçüde Kur’an’da bir matematiksel uyumdan söz edilebilir.

⁴² Daha fazla bilgi için bkz. <http://www.mucizeler.com/>

Eşanlamlı ve karşıt anlamlı sözcüklerin tekrarı buna örnektir:

- Yedi gök (seb' semavat) sözcüğü toplam 7 kez,
- Ay (şehr) sözcüğü tekil olarak 12 kez,
- Gün (yevm) sözcüğü tekil olarak 365 kez,
- Günler (eyyâm) sözcüğü çoğul olarak 30 kez,
- İnanmak(imân) 25 kez, reddetmek (kufr) 25 kez,
- Kadın (nisâ') 57 kez, erkek (racul) 57 kez,
- Dünya (dünya) 115 kez, ahiret (ahiret) 115 kez
- Melek 88 kez, şeytan 88 kez
- Müslümanlar (çoğul) olarak 38 kez, çoktanrıcular (el-müşrikler) çoğul olarak 38 kez
- Güneş (şems) 33 kez, ışık (nûr) 33 kez,
- Bitki türevleriyle 26 kez, ağaç 26 kez,
- Adalet (kıst) 15 kez, zulüm 15 kez,
- De (kul) ki 332 kez, dediler (kâlû) ki 332 kez,
- Evlenmek (türevleriyle) 23 kez, boşanmak (türevleriyle) 23 kez,
- Rabb 152 kez, ibadet ve türevleri 152 yerde,
- Cennet (tekil) 77 kez, Cehennem 77 kez,
- Peygamber isimleri 513 kez, resul ve türevleri 513 kez,
- Adem 25 kez, İsa 25 kez,
- Bağışlamak türevleriyle 234 kez, ceza kelimesi türevleriyle 117 kez,
- Zarar (darran) 9 kez, fayda (nef'an) 9 kez,
- Akletmek 49 kez, Işık-ışitan (nûr-munîr) 49 kez,
- Kara 13 kez, deniz 32 kez

b) Kur'an'da Olağanüstü Bir Gösterge: 19 Rakamı

74Müddessir sûresi, 18-31. ayetler arasında, Kur'an'ın insan eseri olmadığı ifade edilir ve bu bir asal sayı olan 19'la ilişkilendirilir.

"Onun üzerinde ondokuz vardır." (74Müddessir: 30)

Asal sayıların diğer sayılardan önemli farklarından birisi de, kendisine bölünebilen sayıların veya katlarının az olmasıdır.

Sûrelerde ve ayet sayılarında, harf ve kelime sayılarında sık sık bu gözlemlenmektedir. 19, insanları tanık tutma ve sınama açısından önemli bir delildir.

Bu duruma örnek olarak, Besmele'deki Arapça harf sayısı 19'dur.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BESMELEDEKİ ARAPÇA HARFLERİN SAYISI																		
ER-RAHÎM						ER-RAHMAN						ALLAH				İSİM		il e
م	ي	ح	ر	ل	ا	ن	م	ح	ر	ل	ا	ه	ل	ل	ا	م	س	ب
Mi m	Y e	H a	R a	La m	Eli f	Nu n	Mi m	H a	R a	La m	Eli f	H e	La m	La m	Eli f	Mi m	Si n	B e

19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Bilindiği gibi Besmele, Kur'an'ın anlam dünyasında bir giriş cümlesi, bir anahtar, bir parola niteliğindedir.

Besmele'de 4 sözcük vardır: 1) İsim, 2)Allah, 3)Rahman, 4)Rahim. Bu sözcüklerin her biri Kur'an'da, bir asal sayı olan 19'un katı, diğer bir ifadeyle 19'a bölünebilir miktarda tekrarlanmıştır.

İsim sözcüğü, Kur'an'da 114 kez tekrarlanmıştır. ($114 = 6 \times 19$),

Allah sözcüğü, Kur'an'da 2698 kez tekrarlanmıştır. ($2698 = 142 \times 19$),

Rahman sözcüğü, Kur'an'da 57 kez tekrarlanmıştır. ($57 = 3 \times 19$),

Rahîm sözcüğü, Kur'an'da 114 kez tekrarlanmıştır. ($114 = 6 \times 19$).

Bu konuda oldukça çok daha fazla örnek vardır:

Kur'an'da toplam 114 sûre vardır. ($114 = 19 \times 6$)

İlk vahyedilen sûre Alak sûresi 19 ayet, 285 harftir. ($285 = 19 \times 15$)

İlk vahyedilen ayetler, Alak sûresinin ilk beş ayetidir. Bu ayetler toplam 19 kelimedir.

Alak sûresi, Kur'an'da sondan başa doğru sûreler sayılınca 19. sûredir.

Son vahyedilen sûre Nasr sûresi 19 kelimedir.

Kur'an'da farklı 30 rakam geçmektedir. Bu rakamların tekrarsız toplamaları 162146'dır. ($162146 = 19 \times 8534$)

Kaf sûresi, Kaf harfiyle başlar. Bu sûrede 'ka' harfinin tekrarı 57'dir. ($57 = 19 \times 3$)

Yasin sûresi, "Ya ve Sin" harfleriyle başlamaktadır. Bu harflerin bu sûredeki tekrarı 285'dir. ($285 = 19 \times 15$).

İlk ayeti "Kaf - Ha - Ya - Ayn - Sad" harfleriyle başlayan Meryem sûresinde bu harflerin toplam tekrarı 798'dir. ($798 = 19 \times 42$).

Kalem sûresi Nun harfiyle başlar ve bu sûrede bu harf 133 kez tekrarlanır. ($133 = 19 \times 7$).

A'raf sûresi, "Elif - Lam - Mim - Sad" harfleriyle başlamaktadır. Bu sûrede bu harfler toplam 5320 kez tekrarlanmaktadır. ($5320 = 19 \times 280$).

Kur'an'ın ilk 19 ayetli sûresi, İnfitar sûresidir. Bu sûrenin son kelimesi, Allah sözcüğüdür.⁴³

"O onların katında olanları tümüyle kuşatmıştır ve her şeyi saymıştır." (72Cinn: 28)

Her şeyi saydığını ve her şeye sayısal bir değer yüklediğini bildiren Rabbimizin bu ayeti, 72. Sûrenin 28. ayetidir. ($7+2+2+8 = 19$)

Sayıdan söz edilen 72. sûrede toplam 285 kelime vardır. ($285 = 19 \times 15$).

Hız Muhammed'den bu yana, 1400 yıl boyunca Kur'an'ın açıklaması, gramer yapısı, kelime anlamları hakkında binlerce eser çalışması yapılmıştır. Bu eserlerin her biri de oldukça kapsamlıdır. 10 cilt, 20 cilt, 30 cilt gibi. Bu tespitler, bundan 300-500 yıl önceki kitaplarda gözlemlenmemiştir.

⁴³ Daha fazla bilgi için şu linklere bkz <http://kurandaceliskiyoktur.com/2007/01/09/19-mucizesi/> - <http://kuranmucizeleri.com/?portfolio=kuranda-19-mucizesi> - <http://www.19.org/tr/2677/19/>

SON SÖZ

Hakka ve adalete değer veren herkes doğru, sağlam, güvenilir bilgiye dayanmak zorundadır. Güvenilir bilgiye sahip olmak, insanlık tarihi boyunca her dönemde en önemli konulardan biridir. Beslendiğimiz gıdalar ne ölçüde sağlıklı ise biz de o ölçüde beden ve fikren sağlıklı olabiliriz. Güvenilir bilgi için güvenilir kaynağa veya kaynaklara muhtacız. Güvenilir kaynağın en önemli özelliği, her türlü haksızlığa, akılsızlığa, sahteliğe, katliamlara, ikiye yüzlülüğe, yalana, talana, ayrımcılığa, bencillığe karşı açık-net duruşu olmalıdır.

Kur'an'ın güvenilirliği, O'nun mesajının doğruluğaya kadar, koruma altında bir kitap olmasıyla da yakından ilgilidir.

KAYNAKÇA

Kur'an-ı Kerim

Kitab-ı Mukaddes, Kitab-ı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 2001.

Prof. Afşar Timuçin, Felsefe Sözlüğü, İnsancıl Yayınları, İstanbul, 1998.

Prof. Ahmet Cevizci, Felsefe Terimleri Sözlüğü, Paradigma Yayınları, İstanbul, 2003.

Aristoteles, Metafizik, (Çev. Ahmet Arslan), İzmir, 1985.

Prof. Bedia Akarsu, Felsefe Terimleri Sözlüğü, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 1998.

Prof. Cemal Yıldırım, 100 Soruda Mantık El Kitabı, Gerçek Yayıncılık, İstanbul, 1976.

Prof. Doğan Özlem, Mantık, İnkılap Kitabevi, İstanbul, 2004.

Immanuel Kant, Pratik Usun Eleştirisi, (Çev. İsmet Zeki Eyüpoğlu), Say Yayın, 2001, İstanbul.

Prof. İbrahim Çapak, Anahatlarıyla Mantık, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2012.

Prof. İbrahim Emiroğlu, Klasik Mantığa Giriş, Klasik Mantığa Giriş, Elis Yayınları, Ankara, 2012.

Prof. Murat Sülün, Kur'an-ı Kerim'in Korunması İle İlişkilendirilen Hicr 9a Farklı Bir Yaklaşım

Prof. Orhan Hançerlioğlu, Felsefe Sözlüğü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1982.

Prof. Tayyar Altıkulaç, Hz Osman'a İzafe Edilen Mushaf-ı Şerif, İstanbul, 2007

<http://www.birmingham.ac.uk/facilities/cadbury/quran-manuscript/index.aspx>

http://www.nytimes.com/2015/07/23/world/europe/quran-fragments-university-birmingham.html?_r=0

<http://www.rtf1.de/news.php?id=3382>

<http://idb.ub.uni-tuebingen.de/diglit/MaVI165/0001?sid=3eeb7d9508a969cbea5a7cf39be0f90e>

<http://www.coranica.de/>

<http://www.haber7.com/kultur/haber/1219928-kuran-i-kerim-sayfalari-sanilandan-eski-cikti>

12.09.2013

Turgut ÇİFTÇİ